

پاسخ نامه

نظام قدیم انسانی

(۲۹ فروردین ماه ۱۳۹۹)

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام) ۶۶۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران علمی
زبان و ادبیات فارسی	محمدجواد قورچیان، حمید محدثی	محمدجواد قورچیان، حمید محدثی	محسن اصغری، اسماعیل تشیعی
عربی	محمدصادق محسنی	محمدصادق محسنی	درویشعلی ابراهیمی
دین و زندگی	محمد رضایی بقا	محمد رضایی بقا	سکینه گلشنی، محمد آقاصالح، محمدابراهیم مازنی، محدثه پرهیزکار
زبان انگلیسی	نسترن راستگو	نسترن راستگو	محدثه مرآتی، آناهیتا اصغری، فریبا توکلی، پویا گرچی
ریاضی پایه (سال چهارم)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهسا عفتی، فاطمه فهیمیان
ریاضی (۱)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهسا عفتی، فاطمه فهیمیان
ریاضی (۳)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهسا عفتی، فاطمه فهیمیان
اقتصاد	مریم بوستان	مریم بوستان	سارا شریفی
ادبیات فارسی سال چهارم	حمید محدثی	حمید محدثی	مرتضی منشاری
آرایه‌های ادبی	حمید محدثی	حمید محدثی	مرتضی منشاری
تاریخ ادبیات ایران و جهان (۱)	فرهاد علی‌نژاد	فرهاد علی‌نژاد	مرتضی منشاری
تاریخ ادبیات ایران و جهان (۲)	فرهاد علی‌نژاد	فرهاد علی‌نژاد	مرتضی منشاری
عربی سال چهارم	محمدصادق محسنی	محمدصادق محسنی	درویشعلی ابراهیمی
تاریخ‌شناسی	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	محمدابراهیم مازنی
جغرافیای سال چهارم	محمدعلی خطیبی	محمدعلی خطیبی	کامران اله‌مرادی
تاریخ ایران و جهان (۲)	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	محمدابراهیم مازنی
جغرافیا (۲)	محمدعلی خطیبی	محمدعلی خطیبی	کامران اله‌مرادی
علوم اجتماعی	محمدابراهیم مازنی	محمدابراهیم مازنی	آفرین ساجدی
جامعه‌شناسی (۲)	محمدابراهیم مازنی	محمدابراهیم مازنی	آفرین ساجدی
فلسفه سال چهارم	کیمیا طهماسبی	کیمیا طهماسبی	فرهاد علی‌نژاد
منطق و فلسفه سال سوم	کیمیا طهماسبی	کیمیا طهماسبی	فرهاد علی‌نژاد
روان‌شناسی	پروانه کریمی	پروانه کریمی	فرهاد علی‌نژاد

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	فاطمه منصورخاکی (عمومی)، سید محمدعلی مرتضوی (اختصاصی)
مسئول دفترچه	فرهاد حسین‌پوری (عمومی)، آفرین ساجدی (اختصاصی)
گروه مستندسازی	مدیر گروه: فاطمه رسولی‌نسب، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	فاطمه عظیمی (عمومی)، لیلا عظیمی (اختصاصی)
ناظر چاپ	سوران نعیمی

ادبیات پیش‌دانشگاهی

۱- عماد: ستون / پوز: پسر / شتون: امور مهم / رخوت: سستی
(مدمربوار قوریان)
(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، لغت، ترکیبی)

۲- شکل صحیح املایی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: صورت ← سورت
گزینه «۳»: حول ← هول
گزینه «۴»: ایار ← عیار
(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، املا، صفحه ۱۱۲)
(مدمربوار قوریان)

۳- بارور و اجتماعی شدن زبان شعر محصول دوره چهارم عصر شعر نیمایی است.
(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۰۲)
(مدمربوار قوریان)

۴- کنایه: صبح کسی از مطلع خورشید طلوع کند، کنایه از امیدواری و کامروایی است.
چرخ: استعاره از آسمان / تشبیه: دیده چون مسمار / جناس ناقص: سر- بر
(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، آرایه، ترکیبی)
(راور تالشی)

۵- ایهام: بیت ب: بو (۱- رایحه ۲- آرزو)
حسن آمیزی: بیت الف: شنیدن بو (آمیختن حس شنوایی با بینایی)
حسن تعلیل: بیت د: شاعر علت به وجود آمدن گلاب را شوق گل از دیدن عرق لطیف بر چهره معشوق پنداشته است.
استعاره: بیت ج: گمان داشتن دل: تشخیص و استعاره
(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، آرایه، ترکیبی)
(اسماعیل تشیعی)

۶- آن کمی عشق جمله سود باد
صفت نهاد مضاف‌الیه قید مسند فعل
تشریح گزینه‌های دیگر
گزینه «۱»: سرو ← مسند، دوستان ← منادا
گزینه «۲»: روان ← نهاد، تو ← مضاف‌الیه، روان تو تیره گردد.
گزینه «۴»: دفتر ← مسند، زرق ← مضاف‌الیه
(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، زبان فارسی، ترکیبی)
(مسن پاسیار)

۷- در گزینه «۲» صفت مضاف‌الیه وجود ندارد.
مرغ روحم مضاف‌الیه مضاف‌الیه مضاف‌الیه
تشریح گزینه‌های دیگر
گزینه «۱»: رشک آب زندگی غیرت ماه تمام مضاف‌الیه مضاف‌الیه صفت مضاف‌الیه
گزینه «۲»: گنج حسن بی‌پایان دوست مضاف‌الیه مضاف‌الیه صفت مضاف‌الیه
گزینه «۴»: آرزوی دیدن جان نقش رخ خوب تو مضاف‌الیه مضاف‌الیه صفت مضاف‌الیه مضاف‌الیه مضاف‌الیه
(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، زبان فارسی، ترکیبی)
(مسن پاسیار)

۸- (ابراهیم رضایی مقدم - لاهیجان)
مفهوم عبارت شعری سؤال و گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴»، «بیان ناکامی و تحقق نیافتن آرزوها» است اما مفهوم گزینه «۳»، «بی‌نصیب بودن از عشق» است.
(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، صفحه ۱۰۴)

۹- (اسماعیل کته‌ای)
مفهوم شعر صورت سؤال و گزینه «۱»، یأس و انتظار بی‌پایان شاعر از آگاه شدن مردم است.
تشریح گزینه‌های دیگر
مفهوم مشترک گزینه‌های دیگر «اعتراض به سکوت مردم و احساس تنهایی‌شان در بیدار کردن جامعه» است.
(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۵)

۱۰- (اسماعیل تشیعی)
کاشان دوم دستگاه فکری شاعر است. کاشان در آغاز شعر در معنای حقیقی زادگاه سهراب است.
(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، صفحه ۱۱۹)

ادبیات فارسی ۳ و زبان فارسی ۳

۱۱- (مجتبی بیغری مسلم)
متنازع: آن که با دیگری نزاع داشته باشد. / ازار: شلوار / خواتم: جمع خاتم، سرانجام‌ها، پایان‌ها
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: نیام (غلاف)
گزینه «۳»: شارسنان (شهر، آن چه درون حصار شهر باشد) / ردا (جامه‌ای که روی جامه‌های دیگر بپوشند؛ جبهه، بالاپوش)
گزینه «۴»: سنان (سرنیزه) / مقام (ماندن، سکونت)
(ادبیات فارسی ۳)، واژگان، ترکیبی

۱۲- (رویا رحمانی)
واژه‌های ثواب و سلاح نادرست نوشته شده‌اند و درست آن‌ها چنین است:
چون کاری کند که به صواب (درست، راست) نزدیک و به صلاح (خیر، مصلحت) ملک مقرون باشد.
(ادبیات فارسی ۳)، املا، ترکیبی

۱۳- (مجتبی بیغری مسلم)
پدیدا و آوردن‌گان آثار صورت سؤال به ترتیب (جمال میرصادقی - فخرالدین عراقی - محمدرضا رحمانی - شیخ محمود شبستری) می‌باشند و به ترتیب کتاب‌های گزینه «۳» از دیگر آثار ایشان است.
(ادبیات فارسی ۳)، تاریخ ادبیات، ترکیبی

۱۴- (اسماعیل کته‌ای)
خط: مجاز از «نوشته» است، تشبیه وجود ندارد.
تشریح گزینه‌های دیگر
گزینه «۱»: «ای باغ»: تشخیص، استعاره / «هزاران»: ایهام: ۱- عدد هزار ۲- بلبلان
گزینه «۲»: «مه رخسار»: تشبیه / این که شاعر نماز خویش را به این دلیل قضا کرده که رخسار معشوق را که مثل ماه است با آفتاب سحرگهی اشتباه گرفته است.
گزینه «۴»: «حال و فال»: جناس / «تو همچون فال من هستی»: تشبیه
(ادبیات فارسی ۳)، آرایه، ترکیبی

(درویشعلی ابراهیمی)

۲۳-

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «دوستش» صحیح است.

گزینه ۳: «فقیری» و «می‌دهم» صحیح هستند.

گزینه ۴: «معلم»، «تا گرمی بدارم» و «ادا کنم» صحیح هستند.

(عربی (۲)، ترجمه، ترکیبی)

(رضا معصومی)

۲۴-

مفهوم این آیه، آن است که «هر کسی مسئول اعمالش است و در نهایت، نتیجه آن را می‌بیند». این مفهوم در همه گزینه‌ها به‌جز گزینه ۳ وجود دارد.

(عربی (۲)، مفهوم، ترکیبی)

(مهمربارق مصنی)

۲۵-

«اجازه نمی‌دهیم»: لَأَسْمَحُ (رد سایر گزینه‌ها!) / «که مأیوس شود»: أَنْ تَبْأَسَ / «دفعات بسیاری»: مَرَاتٍ كَثِيرَةً / «به شکست دچار شویم»: نَصَبَ بِالْفِشْلِ

(عربی (۲)، تعریب، ترکیبی)

(رضا معصومی)

۲۶-

«پیامبر ما»: نَبِيْنَا / «فتخار می‌کرد»: (ماضی استمراری) كَانْ يَفْتَخِرُ / «به این‌که ببوسد»: بَأَنْ يُقَبِّلَ / «دست کارگر»: يَدَ الْعَامِلِ / «زیرا»: لِأَنَّ / «مقدس‌ترین چیزی که»: أَوْقَدَسَ مَا / «در زندگی»: فِي الْحَيَاةِ

(عربی (۲)، تعریب، ترکیبی)

ترجمه درک مطلب:

«از (سال) ۱۹۶۷ در مناطق فلسطینی، فرهنگی جدید شکل گرفت که همان فرهنگ مقابله و مقاومت است، این فرهنگ سلاحی مهم را برای امت فلسطینی در جنگ‌های وطنی-تمدنی آن، به خاطر آزادی و استقلال، شکل داد و توانست ریشه‌هایش را در سرزمین فلسطینی و در اعماق توده‌ها برویاند، این فرهنگ از کاربردهای هنری و زیبایی در ادبیات درحال پیشرفت معاصر استفاده نموده و ادیبانی دارد که در انواع نگارش‌های ادبی از هویشان دفاع می‌نمودند. به راستی که فرهنگ فلسطینی که مقابل مستکبران در سایه اشغال متولد شده و رشد یافت، فرهنگی وطنی است که نگاه هنری تازه‌ای دارد و با حقایق و واقعیت و احساسات مردم سر و کار دارد و از این رو، نشانه‌ای بر اصالت و تعهد است.»

(زهره نعمتی)

۲۷-

«فرهنگ وطنی از ادبیاتی که با حقیقت سر و کار دارد، برای مقاومت در برابر مستکبران جهان استفاده کرد!»

در سایر گزینه‌ها به ترتیب: قسمت دوم، قسمت اول و قسمت دوم پاسخ، نادرست آمده‌اند.

(عربی (۲)، درک مطلب، ترکیبی)

(زهره نعمتی)

۲۸-

«فرهنگ فلسطینی معاصر از آن‌چه در زندگی امت فلسطینی یافت می‌شود، حکایت می‌کند!» مطابق متن صحیح است.

(مسن اصغری)

۱۵-

دانی و ماند: ساده / دوست دارم: مرکب / پراکنند: پیشوندی

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: کن: ساده / است: ساده / بازآورد: پیشوندی

گزینه ۲: کرده بود: ساده / فرستاد: ساده / برگرفت: پیشوندی

گزینه ۴: می‌دهم: ساده / بر نمی‌گیرد و در نمی‌گیرد: پیشوندی

(زبان فارسی ۳، زبان فارسی، صفحه ۲۴)

(مسن اصغری)

۱۶-

الف) ساخته است: چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند / گندم‌ها نرسیده‌اند: جملهٔ دوجزئی / قطع نمی‌شود: جملهٔ سه‌جزئی گذرا به مسند

د) مدهوشم کرد: جملهٔ چهارجزئی گذرا به مفعول و مسند / آب جیحون فرونشست: جملهٔ دوجزئی / ریگ‌اموی پرنیان شد: جملهٔ سه‌جزئی گذرا به مسند

تشریح گزینه‌های دیگر

ب) پدرم را خواستند: جملهٔ سه‌جزئی گذرا به مفعول / ظهر نیامد و شب می‌آید:

جملهٔ دوجزئی / مأمور امیدوارمان کرد: جملهٔ چهارجزئی گذرا به مفعول و مسند

ج) غصهٔ مادر حد و حصر نداشت: جملهٔ سه‌جزئی گذرا به مفعول / یک روز پیدا شد و شناختنی نبود: جملهٔ سه‌جزئی گذرا به مسند

(زبان فارسی ۳، زبان فارسی، صفحه‌های ۴۱ تا ۴۵)

(مریم شمیرانی)

۱۷-

در بیت صورت سؤال و ابیات دیگر به قدر دانستن زمان حال توصیه شده است، درحالی که در بیت گزینه ۱ «شاعر می‌گوید: نفس صبح را غنیمت شمار که دل مردودات را زنده کنی چونان که دم عیسی مردگان را زنده می‌کرد.»

(ادبیات فارسی ۳، مفهوم، مشابه صفحه ۵۷)

(فائزه یعفری)

۱۸-

گزینه ۱: و بیت صورت سؤال هر دو به آتشین‌بودن زبان و سخنان اشاره دارند.

(ادبیات فارسی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۳۰)

(فائزه یعفری)

۱۹-

بیت گزینه ۱ «با بیت صورت سؤال قرابت معنایی دارد.»

(ادبیات فارسی (۳)، مفهوم، صفحه ۷۳)

(سعید کنج‌نیش‌زمانی)

۲۰-

در ابیات گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ به این مفهوم اشاره شده که در راه رسیدن به حقیقت عشق باید سختی‌ها را تحمل کرد، درحالی که مفهوم کلی گزینه ۴ «چنین است: «وضع روزگار، به مردم آگاه آزار می‌رساند.»

(ادبیات فارسی (۳)، مفهوم، ترکیبی)

عربی ۲

(رضا معصومی)

۲۱-

«کَلِمًا»: هر بار / «أَتَدْرُكُ»: به یاد می‌آورم / «كَلَامَ أُمِّي»: سخن مادرم / «أَفْكَرُ»: فکر می‌کنم / «لِحظَّةٍ»: (مفعول فيه) لحظه‌ای، یک لحظه / «أَخَافُ»: می‌ترسم / «عَاقِبَةُ أَمْرِي»: سرانجام کارم

(عربی (۲)، ترجمه، ترکیبی)

(اسماعیل یونس‌پور)

۲۲-

«المؤمن الذی»: مؤمنی که / «یُعْطَى الْفَقِيرَ»: به فقیر می‌بخشد / «بیمینه و شماله»: با (دست) راست و چپش / «و یُجِیبه»: و او را اجابت می‌کند / «یجزیه الله»: خداوند به او پاداش می‌دهد / «و یصفح عن ذنبه»: و از گناهش می‌گذرد

توضیح نکته درسی:

چنان‌چه اسم موصول خاص پس از اسم معرفه به «ال» قرار گیرد و نقش صفت داشته باشد، به صورت «که» ترجمه می‌شود.

(عربی (۲)، ترجمه، ترکیبی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «ادیبان فلسطینی خارج از فلسطین متعهدانه با دشمنان مقابله می‌کنند!»
گزینه «۳»: «کسی جز با استفاده از انواع نگارش ادبی، از هویت امت دفاع نکرده است!»
گزینه «۴»: «فلسطینیان اهمیت نقش ادیبان در پیشرفت علوم دینی در این دوره را فراموش نمی‌کنند!»
(عربی (۲)، درک مطلب، ترکیبی)

۲۹-

«فرهنگ مقابله و مقاومت در اشغال شکل گرفت و مردم بسیار تحت تأثیر آن قرار می‌گیرند!» مطابق متن صحیح است.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۲»: «... موجب پیشرفت انواع نگارش ادبی در همهٔ زمینه‌ها می‌گردد!»
گزینه «۳»: «... ریشه‌هایش را در جهان می‌کارد و این تهددش را اثبات می‌کند!»
گزینه «۴»: «... نشانه‌ای در اصالت است، زیرا از آزادی و استقلال دفاع می‌کند!»
(عربی (۲)، درک مطلب، ترکیبی)

۳۰-

حرکت گذاری صحیح تمام عبارت: «إِسْتَأْذَنَ هَذِهِ الثَّقَافَةُ أَنْ تَغْرَسَ جُذُورَهَا فِي الْأَرْضِ الْفِلَسْطِينِيَّةِ وَ فِي أَعْمَاقِ الْجَمَاهِيرِ!»
(عربی (۲)، حرکت‌گذاری، ترکیبی)

۳۱-

صورت صحیح حرکت گذاری تمام عبارت:
«إِنَّ الثَّقَافَةَ الْفِلَسْطِينِيَّةَ الَّتِي وُلِدَتْ وَ نَمَتْ أَمَامَ الْمُسْتَكْبِرِينَ فِي ظِلِّ الْإِحْتِلَالِ هِيَ ثِقَافَةٌ وَطَنِيَّةٌ!»
(عربی (۲)، حرکت‌گذاری، ترکیبی)

۳۲-

تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: «منقوص و مجرور بحرف الجر» نادرست است.
گزینه «۲»: «مشتق و مجرور بحرف جار» نادرست است.
گزینه «۴»: «نكرة و تقدیراً» نادرست است.
(عربی (۲)، تحلیل صرفی و نحوی، ترکیبی)

۳۳-

تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: «فاعله و خبر مقدم» نادرست است.
گزینه «۳»: «مزید ثلاثی» نادرست است.
گزینه «۴»: «منصوب» نادرست است.
(عربی (۲)، تحلیل صرفی و نحوی، ترکیبی)

۳۴-

به ترتیب در گزینه‌های «۱» تا «۴»، «ها» از نوع «نفی فعل ماضی، موصولی، نفی فعل ماضی و استفهامی (پرسشی)» است.
(عربی (۲)، قواعد اسم، صفحه ۱۲)

۳۵-

عبارت گزینه «۱» از دو جمله تشکیل شده است:
۱- جمله اسمیه (مبتدا و خبر): اقلیدس وجد.
۲- جمله فعلیه: وجد الملك في السجن.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: این عبارت فقط از یک جمله تشکیل شده است: فی یوم من الأيام: جار و مجرور / شاهد: فعل / فرعون: مفعول به / موسی: فاعل
گزینه «۳»: الان: قید زمان (ظرف زمان) / یفتح: فعل / السجان: فاعل / باب: مفعول به / السجن: مضاف الیه
گزینه «۴»: أنزلت: جمله فعلیه / قرآناً: مفعول به / لنا: جار و مجرور
(عربی (۲)، قواعد، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۳۶-

المصایح: مفعول به و منصوب با علامت اعراب اصلی
مساجد: مجرور به حرف جر با علامت اعراب اصلی، زیرا مضاف واقع شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «الوالدان» علامت اعراب فرعی دارد.
گزینه «۲»: «تسافیرین» علامت اعراب فرعی دارد.
گزینه «۳»: «صدقات» علامت اعراب فرعی دارد.
(عربی (۲)، انواع اعراب، ترکیبی)

۳۷-

«ألیوم» به معنای «امروز» و مفعول فیه است.
(عربی (۲)، منصوبات، صفحه‌های ۱۲۲ و ۱۲۳)

۳۸-

عبارت صورت سؤال، موصوفی را می‌خواهد که نقش مفعول به داشته باشد، در گزینه «۳»، اسم نكرة «تلمیذة» موصوف و مفعول به و جمله فعلیه «اجتهدت» صفت برای آن است.
(عربی (۲)، قواعد اسم، صفحه‌های ۱۳۰ تا ۱۳۲)

۳۹-

ترجمه عبارت: «و چه کسی نیکو گفتارتر است از کسی که به سوی خدا فراخواند و کار نیکو کرد؟». «من» اول اسم استفهام است و «من» در «یمن» که در اصل «ین + من» بوده، اسم موصول می‌باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «پس هر کس به اندازهٔ بسیار ناچیزی نیکی کند، آنرا (اثر آنرا) می‌بیند»؛ «من» شرطی است.
گزینه «۳»: «هر کس به شکار کردن در هنگام سپیده شتاب کند، شکار می‌کند، پس در تلاشت شتاب کن.»؛ «هن» شرطی است.
گزینه «۴»: «و هر کس از آن چه بر مبنای عقل ساخته شده بهره‌بردارد، به هدفش می‌رسد.»؛ «من» شرطی است.
(عربی (۲)، انواع اعراب، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۵)

۴۰-

منسوب «تجارة»: «تجاری» است، زیرا به هنگام نسبت «ة» تأنیث از آخر کلمه حذف می‌شود.
(عربی (۲)، قواعد اسم، صفحه ۱۵)

دین و زندگی پیش‌دانشگاهی و سوم

۴۱-

نزول تدریجی آیات قرآن کریم و دعوت مکرر این کتاب به خردورزی و دانش از یک طرف و تشویق‌های دائمی رسول خدا (ص) از طرف دیگر، سد جاهلیت و خرافه‌گرایی را شکست و یکی از جاهل‌ترین جوامع آن روز را مشتاق علم ساخت.
(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۸، صفحه ۸۶)

۴۲-

(سیره‌های هاشمی)
امام خمینی (ره) می‌فرماید: «مکتبۀ مهمی که همه ما باید به آن توجه کنیم و آن را اصل و اساس سیاست خود با بیگانگان قرار دهیم، این است که دشمنان ما و جهان‌خواران تا کی و تا کجا ما را تحمل می‌کنند و تا چه مرزی استقلال و آزادی ما را قبول دارند. به یقین، آنان مرزی جز عدول از همه هویت‌ها و ارزش‌های معنوی و الهی‌مان نمی‌شناسند. به گفته قرآن کریم [دشمنان] هرگز دست از مقاتله و ستیز با شما بر نمی‌دارند مگر این که شما را از دینتان برگردانند.»
این فرمودۀ امام خمینی (ره) درباره مبارزه با ستمگران و تقویت فرهنگ جهاد و شهادت و صبر است که در حوزه حضور فعال و مؤثر در جامعه جهانی مطرح می‌باشد. (دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۹، صفحه‌های ۹۵ تا ۹۷)

۴۳-

(مفرد رضایی‌بغا)
مواظبت و حراست از بنیان خانواده، مانع گسترش بسیاری از مشکلات اخلاقی و فرهنگی می‌شود که هم‌اکنون تمدن جدید بدان گرفتار شده است. بنابراین لازم است راه‌های حراست از بنیان خانواده را بیابیم و در جامعه تبلیغ کنیم.
توجه به بنیان خانواده در آیه «وَ مِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَ جَعَلَ بَيْنَكُم مَوَدَّةً وَ رَحْمَةً...» مطرح شده است.
(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس‌های ۸ و ۹، صفحه‌های ۸۳ و ۹۳)

۴۴-

(هاری ناصری)
مقام معظم رهبری درباره تلاش برای پیشگام شدن در علم و فناوری این‌گونه تذکر می‌دهد: «باید علم را که مایه اقتدار ملی است، همه جدی بگیرند و دنبال کنند. کشوری که مردم آن از علم بی‌بهره باشند، هرگز به حقوق خود دست نخواهد یافت. نمی‌شود علم را از دیگران گدایی کرد. علم، درون جوش و درون زاست. باید استعدادهای یک ملت به کار افتد تا یک ملت به معنای حقیقی کلمه، عالم بشود.»
(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۹، صفحه ۹۴)

۴۵-

(مفرد رضایی‌بغا)
در حوزه حضور مؤثر و فعال در جامعه جهانی، باید دقت داشت که پیام اسلام، پیامی برای فطرت انسان‌هاست. آنچه اهمیت دارد، انتخاب روش‌های درست برای انتقال این پیام است. به همین منظور، برنامه «تأکید بر عقلانی بودن محتوای دین» پیشنهاد می‌شود. در آیه «ادع الی سبیل ربک بالحکمة و الموعظة الحسنة و جادلهم بالتی هی احسن...»، روش درست و عقلانی دعوت به دین تبیین شده است.
(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۹، صفحه‌های ۹۰، ۹۱، ۹۵ و ۹۶)

۴۶-

(مرتضی ممسنی‌کبیر)
رسول خدا (ص) افرادی را که به گوشه عبادتگاهی پناه می‌بردند و از مردم کناره‌گیری کرده، به زندگی خود و خانواده بی‌توجه بودند، سخت مورد نکوهش قرار می‌داد و آن‌ها را از خود نمی‌دانست.
این رفتار پیامبر (ص)، مربوط به معیار «دیدگاه متعادل نسبت به دنیا و آخرت» است و با آیه «قل من حرم زینة الله الّتی اخرج لعباده و الطّیبات من الرّزق...»
(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۸، صفحه‌های ۸۱ و ۸۶)

۴۷-

(مرتضی ممسنی‌کبیر)
دو تجربه موفق، یکی برچیدن نظام شاهنشاهی و آفریدن انقلاب اسلامی و دیگری پیروزی در دفاع مقدس، هم اعتقاد مردم جهان را درباره تأثیر ایمان به غیب در پیروزی‌های مادی و اثرات مثبت حکومت مبتنی بر دین مبین اسلام افزایش داد و هم آنان را نسبت به نظام ستم‌پیشه جهانی آگاه‌تر کرد و برای رسیدن به معنویت و عدالت مشتاق‌تر و تشنه‌تر ساخت. اولین قدم در مسیر دستیابی به تمدن آرمانی اسلام، حوزه تقویت توانایی‌های فردی است که تقویت ایمان و اراده مربوط به آن است.
(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۹، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

۴۸-

(مرتضی ممسنی‌کبیر)
طبق آیه «وَ مَنْ يَتَوَلَّ اللهَ وَ رَسُوْلَهُ وَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَيَنْزِلْ عَلَيْهِمُ الْغٰلِبُوْنَ»، پذیرش ولایت الهی و پیامبرش، علت پیروزی و چیره شدن است. غلبه و پیروزی دین حق بر اهل باطل در آیه «هُوَ الَّذِيْ اَرْسَلَ رَسُوْلَهُ بِالْهَدٰی وَ دِيْنِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلٰی الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُوْنَ» وعده داده شده است.
(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۹، صفحه ۹۰ و دین و زندگی ۳، درس‌های ۱۰ و ۱۱ صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۳۳)

۴۹-

(مفرد رضایی‌بغا)
تنظیم روابط اجتماعی بر مبنای دستورات خداوند ← معیار پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت ← آیه «اطيعوا الله و اطيعوا الرسول و اولی الامر منکم»
جبهه‌بندی حق و باطل ← معیار تحول در روابط بین ملت‌ها ← آیه «محمد رسول الله و الذین معه اشداء علی الکفار رحماء بینهم»
(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۸، صفحه‌های ۸۰، ۸۱، ۸۴ و ۸۵)

۵۰-

(مرتضی ممسنی‌کبیر)
یکی از جنبه‌های عدالت‌خواهی رسول خدا (ص) مبارزه با تبعیض نژادی و امتیازات اشرافی بود که در همه نقاط جهان، به‌خصوص در امپراتوری‌های بزرگ آن روز رواج داشت. معیار عدالت اجتماعی در آیه «... و قُلْ اٰمَنْتُ بِمَا اَنْزَلَ اللهُ مِنْ كِتٰبٍ و امِرتْ لِاعْدَلَ تَبِیْنَكُم...» مطرح شده است. پیامبر (ص) در اولین روز دعوت مردم به رسالت آسمانی خود، در دامنه کوه صفا ایستاد و این‌گونه ندا سر داد: ای مردم بگویید: «معبودی جز الله نیست» تا رستگار شوید.
(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۸، صفحه‌های ۸۰، ۸۳، ۸۵ و ۸۷)

۵۱-

(مفرد رضایی‌بغا)
پیامبر زمانی می‌تواند مسئولیت خود را به‌درستی انجام دهد که تحت تأثیر هواهای نفسانی قرار نگیرد و مرتکب گناه و خطا نگردد. مردم نیز زمانی گفته‌ها و هدایت‌های او را می‌پذیرند که مطمئن باشند که او هیچ‌گاه مرتکب گناه و اشتباه نمی‌شود. اگر آنان احتمال دهند که پیامبرشان گناه می‌کند و دچار خطا می‌شود، به او اعتماد نمی‌کنند و از وی پیروی نخواهند کرد.
اگر پیامبری در دریافت و ابلاغ وحی معصوم نباشد، دین الهی به‌درستی به مردم نمی‌رسد و امکان هدایت از مردم سلب می‌شود.
(دین و زندگی ۳، درس ۲، صفحه ۳۰)

۵۲-

(مفرد رضایی‌بغا)
لازمه وحدت، دست برداشتن از اختلافات و هواهای نفسانی است. امام خمینی (ره) در این‌باره می‌فرماید: «... دست از اختلافات و هواهای نفسانی بردارید که شما دارای همه‌چیز هستید. بر فرهنگ اسلامی تکیه کنید و با غرب و غرب‌زدگی مبارزه نمایید و روی پای خودتان بایستید.»
(دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه ۸۱)

۵۳-

(مفرد رضایی‌بغا)
بر اساس آیه «لَقَدْ مَنَّ اللهُ عَلٰی الْمُؤْمِنِیْنَ اِذْ بَعَثَ فِیْهِمْ رَسُوْلًا مِنْ اَنْفُسِهِمْ یَتْلُو عَلَیْهِمْ آیٰتِهٖ وَ یُرَكِّمُهُمْ وَ یُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَ الْحِكْمَةَ وَ اِنْ كَانُوْا مِنْ قَبْلُ لَفِی ضَلٰلٍ مُّبِیْنٍ»، پیش از بعثت پیامبر (ص)، مردم در گمراهی آشکار به‌سر می‌بردند.
طبق آیه «اَلَمْ تَرَ اِلٰی الَّذِیْنَ یَزْعُمُوْنَ اَنْهُمْ اٰمَنُوْا بِمَا اَنْزَلَ الْبَلِغُ وَ مَا اَنْزَلَ مِنْ قَبْلُکَ یُرِیدُوْنَ اَنْ یَتَحٰکَمُوْا اِلٰی الطّٰغُوْتِ وَ قَدْ اَمَرُوْا اَنْ یُکْفَرُوْا بِهٖ وَ یُرِیْدُ الشَّیْطٰنُ اَنْ یُضَلِّیْکُمْ ضَلٰلًا بَعِیْدًا»، گمراهی دور و دراز، نتیجه مراجعه در دوری به طاغوت است.
(دین و زندگی ۳، درس ۴، صفحه‌های ۴۹ و ۵۰)

زبان انگلیسی ۳ و پیش‌دانشگاهی

۶۱- (رضا کیاسالار)
ترجمه جمله: «اگر آن‌ها بخواهند الان بروند، این خطر وجود خواهد داشت که در برف گیر کنند.»
نکته مهم درسی
بعد از فعل "risk" فعل دوم در جمله به صورت اسم مصدر (با -ing) می‌آید.
فعل "risk" با حرف اضافه "of" نمی‌آید.
(گرامر)

۶۲- (شهرام ممبوی)
ترجمه جمله: «بعد از یک بحث طولانی با او، تصمیم گرفتم نهایت تلاشم را بکنم و سعی کنم که اشتباهات احمقانه زیادی انجام ندهم.»
نکته مهم درسی
بعد از فعل "decide" از مصدر با "to" استفاده می‌شود. بعد از فعل "try" هم با "to" و هم فعل "ing" دار به کار می‌رود. اگر منظور گوینده امتحان کردن کاری باشد، فعل بعدی به صورت مصدر با "to" نوشته خواهد شد، ولی اگر هدف سعی کردن برای انجام کاری بود، فعل بعدی "ing" دار به کار می‌رود. همچنین به علت مفهوم جمله، فعل "do" نباید به شکل منفی به کار رود.
(گرامر)

۶۳- (شهرام ممبوی)
ترجمه جمله: «باغ‌وحش‌ها برای محققان مکان‌های مناسب و ارزشمندی هستند تا در محیطی ایمن و کنترل‌شده برخی آزمایشات را بر روی حیوانات خاصی انجام دهند.»

انتظار	۲) آزمایش
توضیح	۴) تجربه

(واژگان)

۶۴- (شهرام ممبوی)
ترجمه جمله: «تو باید از روش نگهداری اتاق خودت خجالت بکشی. همیشه در شرایط بسیار بدی است.»

ترسیده	۲) شرم‌نده، خجالت‌زده
خسته	۴) سرافراز، مغرور

(واژگان)

۶۵- (مسئول کاردانشی)
ترجمه جمله: «برخی محققان مهمترین علت چاقی‌ای را که سالانه منجر به ۳۰۰,۰۰۰ مرگ در ایالات متحده می‌شود، مشخص کرده‌اند.»
(۱) تأسیس کردن
(۲) تولید کردن
(۳) جلوگیری کردن
(۴) مشخص کردن، تعریف کردن (واژگان)

۶۶- (بهرام دستگیری)
ترجمه جمله: «خوشبختانه، تمام افراد مجروح در صحنه حادثه در خصوص بریدگی‌ها و کوفتگی‌ها مورد درمان قرار گرفتند.»

حادثه	۲) صحنه، منظره
بشقاب	۴) حس

(واژگان)

۶۷- (بهرام دستگیری)
ترجمه جمله: «آن بازی موفقیت بزرگی برای تیم ما بود و من مایل‌م از هرکسی که در این رقابت شرکت کرد تشکر کنم.»
(۱) از هم بازکردن، جدا کردن
(۲) درآوردن لباس، بلند شدن هواپیما
(۳) اتفاق افتادن شرکت کردن
(واژگان)

ترجمه متن کلوزتست:

مناطق مختلف دارای نرخ رشد جمعیت متفاوتی هستند، اما در قرن ۲۰ ام، به دلیل پیشرفت‌های پزشکی و افزایش چشمگیر در بهره‌وری کشاورزی بین‌المللی که نتیجه انقلاب سبز بود، جهان بیشترین افزایش جمعیت را در تاریخ بشریت دید. اما، در برخی کشورها، مخصوصاً در اروپای شرقی و مرکزی، عمدتاً به دلیل نرخ پایین باروری، و در جنوب آفریقا به دلیل تعداد بالای مرگ و میر مرتبط با بیماری ایدز، رشد جمعیت منفی است. انتظار بر این است که در دهه‌های بعد، زاین و برخی کشورهای اروپای غربی با رشد منفی جمعیت مواجه شوند.

۵۴- (ممنوعه رضایی‌نیا)
با توجه به معنای «اولی: سزاوارتر» در پرسش «ای مردم چه کسی نسبت به مؤمنان از خودشان سزاوارتر است؟» و پاسخ مردم که خدا و رسول را سزاوارتر به خود معرفی می‌کنند و کلام پیامبر (ص) پس از این حدیث: «مَنْ كُنْتُ مَوْلَاً فِهَذَا عَلِيٌّ مَوْلَاً»، پی می‌بریم که لفظ «مؤلی» در حدیث غدیر به معنای سرپرست است، نه دوست.
(دین و زندگی ۳، درس ۵، صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

۵۵- (صالح امصایی)
اگر قرآن کریم از نزد غیر خدا می‌بود، در آیات آن، ناسازگاری بسیاری می‌یافتند. پس چون از نزد خداست، اختلافی در آن یافت نمی‌شود و انسجام درونی دارد. این مفهوم در آیه «أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَ لَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا» تبیین شده است.
(دین و زندگی ۳، درس ۳، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۵۶- (ممنوعه رضایی‌نیا)
خطر بازگشت به جاهلیت، پس از رحلت پیامبر (ص)، جامعه اسلامی را تهدید می‌کند و قرآن کریم سپاسگزاران نعمت رسالت را از «انقلاب علی اعقابکم» (بازگشت به جاهلیت) محفوظ می‌داند.
(دین و زندگی ۳، درس ۷، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۵۷- (ممنوعه رضایی‌نیا)
با توجه به ترجمه آیه: «این بدان سبب است که خداوند نعمتی را که به قومی ارزانی کرده است، تغییر نمی‌دهد مگر آن‌که آن‌ها، خود وضع خود را تغییر دهند. همانا که خداوند شنوا و داناست»، درمی‌یابیم که زمینه‌ساز هلاکت یا از دست دادن نعمت‌ها در یک جامعه، رفتارهای نادرست مردم آن جامعه است که علم الهی نیز بر آن اشراف دارد.
(دین و زندگی ۳، درس ۹، صفحه‌های ۱۰۹ و ۱۱۰)

۵۸- (ممنوعه ابراهیم مازنی)
شیوه بیان (سبک تقریر) امام رضا (ع) در نقل حدیث سلسله‌الذهب (زنجیره طلایی) نشان می‌دهد که چگونه احادیث رسول خدا (ص)، از امامی به امام دیگر منتقل می‌شده است و اقدام به حفظ سیره و سخنان پیامبر (ص) صورت گرفته است. زیرا امیرالمؤمنین (ع) و حضرت فاطمه (س) به ممنوعیت نوشتن احادیث توجه نکردند و سخنان پیامبر (ص) را به فرزندان و یاران خود آموختند و از آنان خواستند که این آموخته‌ها را به نسل‌های بعد منتقل کنند.
(دین و زندگی ۳، درس‌های ۷ و ۸، صفحه‌های ۸۹، ۹۹ و ۱۰۰)

۵۹- (ممنوعه رضایی‌نیا)
اداره جامعه تنها با یک مجموعه قوانین و یک رهبری امکان‌پذیر است؛ در غیر این‌صورت، هرج و مرج و تفرقه و پراکندگی پیش می‌آید، و این، یک امر روشن و بدیهی در تمام نظام‌های سیاسی دنیاست. اکنون بنابر قانون اساسی، مردم ابتدا نمایندگان خیره خود را انتخاب می‌کنند و آن خبرگان نیز از میان فقها آن کسی را که برای رهبری شایسته‌تر تشخیص دهند، به جامعه اعلام می‌کنند.
(دین و زندگی ۳، درس ۱۱، صفحه‌های ۱۳۸ و ۱۳۹)

۶۰- (ابوالفضل امیرزاده)
امام علی (ع) درباره کسانی که با امام زمان (عج) پیمان می‌بندند و بیعت می‌کنند، می‌فرماید: «امام با این شرط با آن‌ها بیعت می‌کند که در امانت خیانت نکنند، پاکدامن باشند، اهل دشنام و کلمات زشت نباشند، به ظلم و ستم خونریزی نکنند، به خانه‌های هجوم نبرند، کسی را به ناحق آزار ندهند، ساده‌زیست باشند...» این خصوصیات، نشان‌دهنده آمادگی افراد برای ظهور است.
(دین و زندگی ۳، درس ۱۰، صفحه ۱۲۴)

۷۴- (رضا کیاسالار)
ترجمه جمله: «عنکبوت‌ها احتمالاً رژیم غذایی متعادلی می‌خورند چون می‌دانند بدنشان به چه نوع غذایی نیاز دارد.» (درک مطلب)

۷۵- (رضا کیاسالار)
ترجمه جمله: «اگر یک سوسک در مکانی زندگی می‌کرد که می‌توانست فقط یک نوع حشره برای خوردن بیابد، شاید به سراغ نوع دیگری حشره برای خوردن می‌رفت.» (درک مطلب)

۷۶- (رضا کیاسالار)
ترجمه جمله: «سوسک‌ها و عنکبوت‌ها هر دو شکارچی هستند.» (درک مطلب)

ترجمه متن درک مطلب دوم:
اقیانوس‌های زمین ۹۷٪ از آب این سیاره را در بر می‌گیرند و ۷۰٪ از سطح این سیاره را پوشش می‌دهند. مقدار شگفت‌انگیزی از حیات در اقیانوس‌ها وجود دارد. هزاران و شاید میلیون‌ها گونه گیاهی و جانوری در اقیانوس‌های زمین زندگی می‌کنند.
زمین پنج اقیانوس دارد. این‌ها اقیانوس آرام، اطلس، هند، منجمد شمالی و منجمد جنوبی هستند. اقیانوس آرام بزرگترین و اقیانوس منجمد شمالی کوچکترین اقیانوس هستند. این پنج اقیانوس متصل هستند و با هم «اقیانوس جهانی» را تشکیل می‌دهند.
اقیانوس جهانی برای زمین مهم است. گرما را در سرتاسر زمین توزیع می‌کند و جریان‌های اقیانوس جهانی، اقلیم‌های زمین را تنظیم می‌کنند. بدون اقیانوس جهانی، مناطق گرم زمین حتی گرمتر می‌شد و مناطق سرد، سردتر.
تغییرات زمین بر اقیانوس‌ها تأثیر گذاشته است. برای مثال بعضی فعالیت‌های انسان، گازهای گلخانه‌ای در هوا آزاد می‌کند. این گازها گرما را در زمین به دام می‌اندازند. در نتیجه، اقیانوس جهانی گرمتر شده است. این می‌تواند موجب تغییر اقلیم‌های زمین شود.
فعالیت‌های ما روی زمین هم بر زندگی اقیانوس‌ها تأثیر گذاشته است. برای مثال وقتی مردم زباله‌های خود را در جاهای نامناسب می‌ریزند یا وقتی روغن ماشین در خیابان‌ها می‌چکد، زباله و روغن معمولاً در آخر وارد اقیانوس می‌شوند. این امر موجب آسیب به بسیاری از موجودات زنده در اقیانوس جهانی شده است و بسیاری از حیوانات دریایی در نتیجه همین امر مرده‌اند.
باید تمام تلاشمان را کنیم تا از اقیانوس‌ها به خوبی مراقبت کنیم. اقیانوس جهانی پشتیبان زندگی ما و بسیاری از موجودات زنده دیگر است. ما هم باید پشتیبان اقیانوس باشیم.

۷۷- (امیرسین مراد)
ترجمه جمله: «اقیانوس جهانی از تمام پنج اقیانوس روی زمین تشکیل می‌شود.» (درک مطلب)

۷۸- (امیرسین مراد)
ترجمه جمله: «پاراگراف سوم چه چیزی را توصیف می‌کند؟»
«اقیانوس جهانی از چه جهانی برای زمین مهم است.» (درک مطلب)

۷۹- (امیرسین مراد)
ترجمه جمله: «کدام یک از نتیجه‌گیری‌های زیر توسط متن تأیید می‌شود؟»
«بسیاری از موجودات زنده از جمله انسان وابسته به اقیانوس‌ها هستند.» (درک مطلب)

۸۰- (امیرسین مراد)
ترجمه جمله: «واژه "affected" (تأثیرگذاشتن) که در پاراگراف ۴ زیر آن خط کشیده شده، نزدیک‌ترین معنی را به "cause a change" تغییر ایجاد کردن دارد.» (درک مطلب)

۶۸- (علی شکوهی)
۱) موفقیت
۲) افزایش
۳) دوره
۴) فشار
(کلوزتست)

۶۹- (علی شکوهی)
۱) بین‌المللی
۲) شیمیایی
۳) فردی، شخصی
۴) اجتماعی
(کلوزتست)

۷۰- (علی شکوهی)

نکته مهم درسی

با توجه به مفهوم جمله، در این جا باید از یک کلمه ربط بیانگر تقابل و تضاد استفاده کنیم؛ بنابراین گزینه‌های «۲ و ۳» عملاً نادرست خواهند بود. دلیل نادرستی "whereas" آن است که نمی‌توان بعد از آن از ویرگول استفاده کرد. "however" به دلیل علایم نشانه‌گذاری خاصی که می‌پذیرد به نوعی از سایر کلمات ربط بیانگر تقابل و تضاد، متمایز است. ببینید:

جمله , However جمله/ جمله , however , however جمله ;
(کلوزتست)

۷۱- (علی شکوهی)
۱) به طور مناسبی
۲) به سرعت
۳) عمدتاً
۴) واقعاً
(کلوزتست)

۷۲- (علی شکوهی)

نکته مهم درسی

بعد از فعل‌هایی خاص از جمله "expect" به معنی «انتظار داشتن»، فعل بعدی باید به صورت مصدر با "to" به کار رود. در این جا دانستن یا ندانستن معنی کلمه ناشناسی "encounter" (مواجه شدن) تأثیری در انتخاب گزینه درست نخواهد داشت!

ترجمه متن درک مطلب اول:

انسان‌ها تنها موجوداتی نیستند که می‌دانند چطور به دنبال وعده غذایی سالمی باشند. دانشمندان کشف کرده‌اند که حشرات و عنکبوت‌ها به خود زحمت اضافه می‌دهند تا رژیم‌های غذایی متعادلی مصرف کنند. گروهی از دانشمندان، سه شکارچی مختلف را مورد مطالعه قرار دادند: یک نوع سوسک و دو نوع عنکبوت. شکارچی به حیواناتی می‌گویند که حیوانات دیگر را می‌کشند و می‌خورند. ابتدا دانشمندان به حشرات وعده‌های غذایی نامتعادلی می‌دادند. محققان به بعضی حشرات غذاهای پرچرب و به برخی دیگر فقط غذاهای غنی از پروتئین دادند. برای وعده بعدی، دانشمندان به سوسک‌ها و عنکبوت‌ها اجازه دادند آنچه می‌خواهند بخورند تا انتخاب کنند. تمام آن‌ها غذاهایی را انتخاب کردند که حاوی مواد مغذی بود که در وعده قبلی‌شان وجود نداشت. حشراتی که غذای غنی از پروتئین خورده بودند، طعمه‌هایی پرچرب انتخاب کردند. آن‌هایی که غذای پرچرب به خوردشان داده بودند، طعمه‌هایی غنی از پروتئین انتخاب کردند. اینطور که معلوم است حتی این موجودات چندش‌آور، بخصوص آن‌هایی که هشت پا دارند هم مراقب آنچه می‌خورند هستند!

اگر برای عنکبوت‌ها آسان است تصمیمات غذایی درست بگیرند، چرا گاهی اوقات برای انسان‌ها دشوار است؟ انسان‌ها با حفظ رژیمی متعادل مشکل دارند چون گزینه‌های غذایی‌شان زیاد است. آن‌ها جذب غذاهایی می‌شوند که خوشمزه هستند، اما سالم نیستند. گاهی انسان‌ها وقت ندارند وعده‌های غذایی سالم آماده کنند.

۷۳- (رضا کیاسالار)
ترجمه جمله: «این متن نمونه‌ای از یک مقاله است.» (درک مطلب)

ریاضی پایه (سال چهارم)

-۸۱

(معمربهیرایی)

در پرتاب یک تاس ۶ حالت و در پرتاب یک سکه دو حالت اتفاق می افتد، بنابراین:

$$n(S) = 6 \times 6 \times 2 \times 2 = 144$$

(ریاضی پایه، احتمال مقدماتی، صفحه‌های ۱۱۴ تا ۱۱۶)

-۸۲

(معمربهیرایی)

$$n(S) = \binom{5}{2} = \frac{5 \times 4 \times 3!}{3! \times 2!} = 10$$

برای آن که مجموع دو عدد انتخاب شده فرد باشد، باید یکی فرد و یکی زوج انتخاب شود، بنابراین:

$$n(A) = \binom{3}{1} \times \binom{2}{1} = 3 \times 2 = 6$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{6}{10} = \frac{3}{5}$$

(ریاضی پایه، احتمال مقدماتی، صفحه‌های ۱۲۰ تا ۱۲۳)

-۸۳

(موساعفتی)

اعداد اول در تاس: $\{2, 3, 5\}$

$$\Rightarrow A = \{2, 3, 5\}$$

$$\Rightarrow n(A) = 3, n(S) = 6$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{3}{6} = \frac{1}{2}$$

(ریاضی پایه، احتمال مقدماتی، صفحه‌های ۱۲۰ تا ۱۲۳)

-۸۴

(کورشداوری)

$$S = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\} \Rightarrow n(S) = 6$$

$$A = \{2\} \Rightarrow n(A) = 1$$

$$P: \text{احتمال نظری} = \frac{1}{6}$$

$$P: \text{احتمال تجربی} = \frac{\text{تعداد حالات مطلوب}}{\text{تعداد کل حالات}} = \frac{10}{50} = \frac{1}{5}$$

$$\Rightarrow \text{اختلاف احتمال تجربی و نظری} = \frac{1}{5} - \frac{1}{6} = \frac{6-5}{30} = \frac{1}{30}$$

(ریاضی پایه، احتمال مقدماتی، صفحه‌های ۱۱۶ تا ۱۲۹)

-۸۵

(کورشداوری)

$$S = \{(ر,ر), (ر,ب), (ب,ر), (ب,ب), (ر,ر), (ر,ب), (ب,ر), (ب,ب)\}$$

$$\Rightarrow n(S) = 8$$

$$A = \{(ر,ر), (ب,ر), (ب,ب)\} \Rightarrow n(A) = 3$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{3}{8}$$

(ریاضی پایه، احتمال مقدماتی، صفحه‌های ۱۲۳ تا ۱۲۹)

-۸۶

(کورشداوری)

$$n(S) = 2^2 \times 6 = 24$$

$$A = \{(2,ب), (3,ب), (4,ب), (2,ر), (3,ر), (4,ر), (2,ب), (3,ب), (4,ب)\}$$

$$n(A) = 6, P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{6}{24} = \frac{1}{4}$$

(ریاضی پایه، احتمال مقدماتی، صفحه‌های ۱۲۳ تا ۱۲۹)

-۸۷

(ایلاهایلیا)

$$P(A) = \frac{\binom{5}{2} \times \binom{4}{1}}{\binom{9}{3}} = \frac{\frac{5!}{2! \times 3!} \times \frac{4!}{1! \times 3!}}{\frac{9!}{3! \times 6!}}$$

$$= \frac{5 \times 4 \times 3! \times 4 \times 3!}{2 \times 1 \times 3! \times 1 \times 3!} = \frac{10 \times 4}{3 \times 4 \times 3} = \frac{10}{9}$$

(ریاضی پایه، احتمال مقدماتی، صفحه‌های ۱۲۳ تا ۱۲۹)

-۸۸

(معمربهیرایی)

عددی که هم مضرب ۲ و هم مضرب ۵ باشد، مضرب ۱۰ است بنابراین:

$$A = \{10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90\}$$

(تعداد اعداد دو رقمی یا همان تعداد اعضای فضای نمونه) $n(S) = 90$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{9}{90} = \frac{1}{10}$$

(ریاضی پایه، احتمال مقدماتی، صفحه‌های ۱۲۸ تا ۱۲۹)

-۸۹

(ایلاهایلیا)

اگر A پیشامد آسان بودن و B پیشامد تستی بودن باشد، داریم:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{19}{30}$$

$$P(B) = \frac{n(B)}{n(S)} = \frac{20}{30}$$

$$P(A \cap B) = P(A \cap B) = \frac{13}{30}$$

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B) = \frac{19}{30} + \frac{20}{30} - \frac{13}{30} = \frac{26}{30} = \frac{13}{15}$$

(ریاضی پایه، احتمال مقدماتی، صفحه‌های ۱۱۹ تا ۱۲۹)

-۹۰

(موساعفتی)

$$n(S) = 4 \times 6 = 24$$

پیشامد آن که عقربه صفحه A عدد ۲ و عقربه صفحه B عدد بزرگتر از ۲ را نشان بدهد را با C نشان می دهیم و داریم:

$$C = \{(2, 3), (2, 4), (2, 5), (2, 6)\}$$

$$n(C) = 4$$

$$P(C) = \frac{4}{24} = \frac{1}{6}$$

(ریاضی پایه، احتمال مقدماتی، صفحه‌های ۱۲۳ تا ۱۲۹)

ریاضی (۱)

-۹۱

(سارا شریفی)

$$A = \left(\frac{7^2}{2^5}\right)^2 \times \left(\frac{2 \times 5}{3}\right)^3 \times \left(\frac{3 \times 2^2}{7 \times 5}\right)^3$$

$$= \frac{7^4 \times 2^3 \times 5^3 \times 3^3 \times 2^6}{2^{10} \times 3^3 \times 7^3 \times 5^3} = \frac{7}{2}$$

(ریاضی (۱)، توان‌رسانی و ریشه‌گیری، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۹)

-۹۲

(کوروش داوری)

$$\frac{4}{5} > \frac{3}{4} \Rightarrow \frac{4 \times 4}{5 \times 4} > \frac{3 \times 5}{4 \times 5} \Rightarrow \frac{16}{20} > \frac{15}{20}$$

$$\frac{16 \times 2}{20 \times 2} > \frac{15 \times 2}{20 \times 2} \Rightarrow \frac{32}{40} > \frac{30}{40} \Rightarrow \frac{32}{40} > \frac{31}{40} > \frac{30}{40}$$

$$\frac{16 \times 3}{20 \times 3} > \frac{15 \times 3}{20 \times 3} \Rightarrow \frac{48}{60} > \frac{47}{60} > \frac{45}{60}$$

(ریاضی (۱)، اعداد و نمادها، صفحه‌های ۸ تا ۱۰)

-۹۳

(موسا عفتی)

$$(\Delta^2)^{2x-1} = \Delta^4 \Rightarrow \Delta^{2x-2} = \Delta^4$$

$$\Rightarrow 4x-2=4 \Rightarrow 4x=6 \Rightarrow x = \frac{6}{4} = \frac{3}{2}$$

(ریاضی (۱)، توان‌رسانی و ریشه‌گیری، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۹)

-۹۴

(کریم نصیری)

$$A - B = \{1, 2, 4, 6\} - \{1, 2, \{4, 6\}\} = \{4, 6\}$$

$$C = \{x \in Z \mid -1 < x < 2\} = \{0, 1\}$$

$$C \cup (A - B) = \{0, 1\} \cup \{4, 6\} = \{0, 1, 4, 6\}$$

این مجموعه ۴ عضو و در نتیجه $2^4 = 16$ زیرمجموعه دارد.

(ریاضی (۱)، مجموعه‌ها، صفحه‌های ۳۵ تا ۴۴)

-۹۵

(کریم نصیری)

$$3\sqrt{8} + 5\sqrt{90} - \sqrt{200} = 3\sqrt{4} \times \sqrt{2} + 5\sqrt{9} \times \sqrt{10} - \sqrt{2} \times \sqrt{100}$$

$$= 6\sqrt{2} + 15\sqrt{10} - 10\sqrt{2} = 15\sqrt{10} - 4\sqrt{2}$$

(ریاضی (۱)، توان‌رسانی و ریشه‌گیری، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۱)

-۹۶

(عمیرشا سپهری)

با استفاده از اتحاد فرعی $a^2 + b^2 = (a-b)^2 + 2ab$ خواهیم داشت:

$$x^4 + y^4 - 6x^2y^2 = (x^2 - y^2)^2 + 2x^2y^2 - 6x^2y^2$$

$$= (x^2 - y^2)^2 - 4x^2y^2 = (x^2 - y^2)^2 - (2xy)^2$$

$$\xrightarrow{\text{اتحاد مزدوج}} (x^2 - y^2 - 2xy)(x^2 - y^2 + 2xy)$$

(ریاضی (۱)، فنر جمله‌ای‌ها و اتحادها، صفحه‌های ۸۷ تا ۹۵)

-۹۷

(عمیرشا سپهری)

عدد را X فرض می‌کنیم:

$$\frac{x}{3} + 4 = 2x - 6 \xrightarrow{\times 3} x + 12 = 6x - 18$$

$$\Rightarrow -5x = -30 \Rightarrow x = 6$$

(ریاضی (۱)، معادلات درجه اول و معادله خط، صفحه‌های ۹۸ تا ۱۰۳)

-۹۸

(کوروش داوری)

$$m = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{1 - 2}{0 - (-1)} = -1$$

$$y - y_B = m(x - x_B)$$

$$\Rightarrow y - 1 = -1(x - 0) \Rightarrow y = -x + 1 \xrightarrow{y=0} x = 1$$

(ریاضی (۱)، معادلات درجه اول و معادله خط، صفحه‌های ۱۱۷ تا ۱۲۹)

-۹۹

(کوروش داوری)

$$y = \frac{2}{3}x + 2 \Rightarrow m = \frac{2}{3}$$

$$fa^2x + 2y = 0 \Rightarrow y = \frac{-fa^2}{2}x \Rightarrow m' = -\frac{2a^2}{2}$$

$$\text{شرط عمود بودن دو خط: } m \cdot m' = -1 \Rightarrow \frac{2}{3} \times \frac{-2a^2}{2} = -1$$

$$\Rightarrow -\frac{2a^2}{3} = -1 \Rightarrow -2a^2 = -3 \Rightarrow a^2 = \frac{3}{2}$$

(ریاضی (۱)، معادلات درجه اول و معادله خط، صفحه‌های ۱۲۶ تا ۱۳۱)

-۱۰۰

(مهمرب پھیرایی)

از آن جایی که $40^\circ + 50^\circ = 90^\circ$ است، پس:

$$\sin^2 40^\circ = \cos^2 50^\circ$$

$$\cos^2 50^\circ = \frac{1}{1 + \tan^2 50^\circ} = \frac{1}{1 + a^2}$$

(ریاضی (۱)، نسبت‌های مثلثاتی، صفحه‌های ۱۵۲ تا ۱۵۵)

آمار و مدل سازی و ریاضی سال سوم

۱۰۱-

(عمیرضا سپوری)

$$0.231 \times 200 = 46.2$$

قسمت اعشاری را حذف می کنیم و یک واحد به قسمت صحیح اضافه می کنیم.

$$46 + 1 = 47$$

(آمار و مدل سازی، جامعه و نمونه، صفحه های ۲۵ و ۲۶)

۱۰۲-

(جاوید بهبودی)

$$\text{تعداد دانش آموزان با نمره متوسط} = \frac{f_i}{28} \times 100 = 50 \Rightarrow f_i = \frac{50 \times 28}{100} = 14$$

$$21 = 7 + 14 = \text{تعداد دانش آموزان با نمره عالی و متوسط}$$

$$7 = 21 - 14 = \text{تعداد دانش آموزان با نمره ضعیف}$$

$$\alpha = \frac{7}{28} \times 360^\circ = \frac{360^\circ}{4} = 90^\circ$$

(آمار و مدل سازی، دسته بندی داده ها و جدول فراوانی و نمودارها و تحلیل داده ها، صفحه های ۵۴ تا ۵۶ و ۹۲ تا ۹۴)

۱۰۳-

(عمیرضا سپوری)

متغیر تصادفی تعداد بیماران فوت شده بر اثر بیماری آنفولانزا در روز از نوع کمی گسسته است و در بقیه گزینه ها متغیر تصادفی از نوع کمی پیوسته است.

(آمار و مدل سازی، متغیرهای تصادفی، صفحه های ۳۶ تا ۳۹)

۱۰۴-

(لیلا های علیا)

تعداد داده ها ۲۱ است، پس میانه داده ها، داده وسط یعنی داده یازدهم است.

$$Q_2 = 42$$

$$Q_1 = \frac{\text{داده ششم} + \text{داده پنجم}}{2} = \frac{36 + 36}{2} = \frac{72}{2} = 36$$

$$Q_3 = \frac{\text{داده هفدهم} + \text{داده شانزدهم}}{2} = \frac{53 + 53}{2} = 53$$

$$\text{میانگین داده های داخل و روی جعبه} = \frac{36 + 36 + 40 + 41 + 42 + 42 + 43 + 44 + 45 + 50 + 53}{11}$$

$$= \frac{474}{11} \approx 43.1$$

(آمار و مدل سازی، نمودارها و تحلیل داده ها و شفاف های مرکزی، صفحه های ۹۶ تا ۱۰۳ و ۱۲۰ تا ۱۲۶)

۱۰۵-

(کوروش داوری)

چون انحراف معیار صفر است، پس تمام داده ها با هم برابرند یعنی همگی ۱۲ هستند. لذا دامنه تغییرات صفر می شود.

اگر تمام داده ها برابر باشند، میانگین نیز برابر آن داده ها خواهد بود یعنی میانگین ۱۲ است.

$$\Rightarrow \text{مجموع دامنه تغییرات و میانگین} = 0 + 12 = 12$$

(آمار و مدل سازی، شفاف های مرکزی و پراکنگی، صفحه های ۱۲۵، ۱۵۰ و ۱۵۳)

۱۰۶-

(لیلا های علیا)

ابتدا داده ها را به طور صعودی مرتب می کنیم تا Q_1 (چارک اول)، Q_2 (چارک دوم یا میانه) و Q_3 (چارک سوم) مشخص شود.

$$9, 11, 11, 12, 14, 14, 15, 15, 16, 17, 18$$

$$Q_1 = 11 \quad Q_2 = 14 \quad Q_3 = 16$$

در نمودار جعبه ای a همان Q_1 و b همان Q_3 است، پس:

$$b - a = 16 - 11 = 5$$

(آمار و مدل سازی، شفاف های مرکزی، صفحه های ۱۱۶ تا ۱۲۴)

۱۰۷-

(مهسا عفتی)

افزودن و کاستن عددی ثابت به همه داده ها در واریانس داده ها بی تأثیر است، اما اگر داده ها ۲ برابر شوند، واریانس $(2)^2$ یعنی ۴ برابر می شود، پس واریانس جدید $4 \times 4 = 16$ و انحراف معیار $\sqrt{16} = 4$ خواهد بود.

(آمار و مدل سازی، شفاف های پراکنگی، صفحه های ۱۴۸ تا ۱۵۶)

۱۰۸-

(سارا شریفی)

$$f(x) = \frac{-x^2 + 4x}{x - 3}$$

$$f(3 - \sqrt{3}) = \frac{-(3 - \sqrt{3})^2 + 4(3 - \sqrt{3})}{3 - \sqrt{3} - 3}$$

$$= \frac{-(9 - 6\sqrt{3} + 3) + 12 - 4\sqrt{3}}{-\sqrt{3}}$$

$$= \frac{-9 + 6\sqrt{3} - 3 + 12 - 4\sqrt{3}}{-\sqrt{3}} = \frac{2\sqrt{3}}{-\sqrt{3}} = -2$$

(ریاضی سال سوم، تابع، صفحه های ۱۸ تا ۲۳)

۱۰۹-

(سارا شریفی)

$$y - y_0 = m(x - x_0) \Rightarrow y - 5 = 2(x - 4) \Rightarrow y = 2x - 3$$

(ریاضی سال سوم، تابع، صفحه های ۲۷ و ۲۸)

۱۱۰-

(فاطمه خوییانیان)

در حل معادله به روش مربع کامل باید مربع نصف ضریب x را به طرفین اضافه کنیم.

$$\left(\frac{-k}{2}\right)^2 = 9 \Rightarrow \frac{k^2}{4} = 9 \Rightarrow k^2 = 36 \Rightarrow k = \pm 6$$

طبق فرض سؤال، چون k مثبت است، پس فقط $k = 6$ مورد قبول است.

$$x^2 - 6x = 0 \Rightarrow x(x - 6) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 0 \\ x = 6 \end{cases} \quad (\text{جواب بزرگتر})$$

(ریاضی سال سوم، معادله و تابع های درجه دوم، صفحه های ۵۹ تا ۶۲)

اقتصاد

-۱۱۱

(کنکور خارج کشور ۹۲)

گوجه‌فرنگی‌ای که توسط خانوارها تهیه و به مصرف می‌رسد، «کالای مصرفی» محسوب می‌شود، اما وقتی همان گوجه‌فرنگی توسط کارخانه‌ها خریداری می‌شود و برای تولید کالای دیگر مثل «رب گوجه‌فرنگی» به‌کار می‌رود، «کالای واسطه‌ای» به حساب می‌آید.

(اقتصاد، مقررات، صفحه ۱۶)

-۱۱۲

(سارا شریفی)

$$تعداد خارجی‌های مقیم کشور = ۱۲۵,۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{۲۰}{۱۰۰} = ۲۵,۰۰۰,۰۰۰$$

= تعداد افراد کشور که در داخل ساکن هستند

$$۱۲۵,۰۰۰,۰۰۰ - ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰$$

= تعداد افراد کشور که در خارج ساکن هستند

$$۱۲۵,۰۰۰,۰۰۰ - ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۲۵,۰۰۰,۰۰۰$$

تولید ناخالص داخلی عبارت است از ارزش پولی تمام کالاها و خدمات نهایی که در طول یک‌سال، در محدوده مرزهای جغرافیایی کشور تولید می‌شود. (چه توسط افراد کشور که در داخل ساکن هستند چه توسط خارجی‌های مقیم کشور)

میزان تولید برنج توسط افراد کشور که در داخل ساکن هستند

$$دولار = ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ \times ۲۰ \times ۱۰۰ = ۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰$$

میلیارد دلار = ۲۰۰۰

$$میزان تولید برنج توسط خارجی‌های مقیم کشور = ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۵ \times ۱۰۰ = ۳۷۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰$$

میلیارد دلار = ۳۷۵

میزان تولید چای توسط افراد کشور که در داخل ساکن هستند

$$دولار = ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ \times ۲۵ \times ۴۰ = ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰$$

میلیارد دلار = ۱۰۰۰

میزان تولید چای توسط خارجی‌های مقیم کشور

$$دولار = ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ \times ۵۰ \times ۴۰ = ۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰$$

میلیارد دلار = ۵۰

$$میلیارد دلار = ۳۴۲۵ = ۲۰۰۰ + ۳۷۵ + ۱۰۰۰ + ۵۰$$

تولید ناخالص ملی، ارزش پولی تمام کالاها و خدمات نهایی است که در طول یک‌سال، توسط اعضای یک ملت تولید شده است.

تولید برنج توسط افراد کشور که در خارج ساکن هستند

$$میلیارد دلار = ۷۵ = ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۰۰ \times ۳۰ = ۷۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰$$

تولید چای توسط افراد کشور که در خارج ساکن هستند

$$میلیارد دلار = ۱۲۵ = ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۰۰ \times ۵۰ = ۱۲۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰$$

$$میلیارد دلار = ۳۲۰۰ = ۲۰۰۰ + ۷۵ + ۱۰۰۰ + ۱۲۵$$

(اقتصاد، مقررات، صفحه ۲۵)

-۱۱۳

(کنکور سراسری ۹۱)

درآمد ملی دربرگیرنده مجموع درآمدهایی است که در طول یک سال نصیب اعضای ملت می‌شود. این درآمدها عبارت‌اند از: درآمد حقوق‌بگیران (دستمزدها)، درآمد صاحبان سرمایه (قیمت خدمات سرمایه)، درآمد صاحبان املاک و مستغلات (اجاره)، درآمد صاحبان مشاغل آزاد و سودی که نصیب شرکت‌ها و مؤسسه‌ها می‌شود.

بنابراین ردیف ۱ (درآمد صاحبان سرمایه) همان قیمت خدمات سرمایه است و ردیف ۶ (درآمد صاحبان املاک و مستغلات) همان اجاره‌بها یا وجوه مربوط به اجاره است.

$$(مجموع درآمد ردیف‌های ۱ و ۶) \times \frac{۱}{۳} = \text{درآمد صاحبان مشاغل آزاد}$$

$$= \frac{۱}{۳} \times (۹۸۹۷ + ۸۸۵۶) = \frac{۱}{۳} \times ۱۸,۷۵۳ = ۶۲۵۱ \text{ میلیارد ریال}$$

$$(درآمد صاحبان سرمایه) \times \frac{۲}{۳} = \text{سود شرکت‌ها و مؤسسات}$$

$$= \frac{۲}{۳} \times ۹۸۹۷ = ۶۵۹۸ \text{ میلیارد ریال}$$

$$(مجموع درآمد ردیف‌های ۴ و ۶) \times \frac{۱}{۵} = \text{درآمد حقوق بگیران}$$

$$= \frac{۱}{۵} \times (۶۴۴۲ + ۸۸۵۶) = \frac{۱}{۵} \times ۱۵,۲۹۸ = ۳,۰۵۹ \text{ / } ۶$$

$$۹۸۹۷ + ۶۲۵۱ + ۶۵۹۸ + ۶۴۴۲ + ۳,۰۵۹ \text{ / } ۶ + ۸۸۵۶$$

$$= ۴۱,۱۰۳ \text{ / } ۶ \text{ میلیارد ریال}$$

با تقسیم درآمد ملی به جمعیت کشور، درآمد سرانه به دست می‌آید.

$$\text{میلیون ریال} = \frac{۴۱,۱۰۳,۶۰۰}{۵۰} = ۸۲۲,۰۷۲ \text{ / } ۵۰ = \frac{\text{درآمد ملی}}{\text{جمعیت کشور}}$$

مفهوم و معنای سرانه عبارت از سهم متوسط هر فرد جامعه در «میزان تولید یا درآمد» آن جامعه است.

(اقتصاد، مقررات، صفحه ۲۶)

-۱۱۴

(سارا شریفی)

تولید کل در سال ۱۳۹۱ به قیمت جاری

$$ریال = (۴۰۰ \times ۲۰۰) + (۱۲۰ \times ۵۰۰) = ۱۴۰,۰۰۰$$

تولید کل در سال ۱۳۹۱ به قیمت ثابت

$$ریال = (۳۰۰ \times ۲۰۰) + (۶۰ \times ۵۰۰) = ۹۰,۰۰۰$$

تولید کل در سال ۱۳۹۰ به قیمت جاری = تولید کل در سال ۱۳۹۰ به قیمت ثابت

$$ریال = (۳۰۰ \times ۱۵۰) + (۶۰ \times ۴۰۰) = ۶۹,۰۰۰$$

افزایش تولید کل ناشی از افزایش تولید در سال ۱۳۹۱

تولید در سال پایه - تولید در سال ۱۳۹۱ به قیمت ثابت =

$$ریال = ۹۰,۰۰۰ - ۶۹,۰۰۰ = ۲۱,۰۰۰$$

تولید در سال ۱۳۹۱ به قیمت ثابت - تولید در سال ۱۳۹۱ به قیمت جاری = تورم در سال ۱۳۹۱

$$ریال = ۱۴۰,۰۰۰ - ۹۰,۰۰۰ = ۵۰,۰۰۰$$

(اقتصاد، مقررات، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

-۱۱۵

(موسا عفتی)

قیمت یک کالا و مقدار خرید آن به وسیله مصرف‌کنندگان با هم رابطه معکوس دارند یعنی هرچه قیمت افزایش یابد مکان هندسی نقطه تقاضا کالا به سمت «چپ و بالای خود» سوق پیدا می‌کند.

(اقتصاد، تولید و بازار، صفحه‌های ۴۳ تا ۴۶)

(کنکور سراسری ۹۶)

-۱۱۹

متوسط درصد	متوسط امید به زندگی در بدو تولد	متوسط نرخ مرگ و میر نوزادان (در هر ۱۰۰۰ نفر)	درآمد سرانه سالیانه	گروه کشورها
نرخ بی سوادی بزرگسالان	بیش از ۵۰ سال	بیش از ۱۰۰	کمتر از ۱۲۰۰ دلار	۵۰ کشور در حال توسعه
بیش از ۳۵ درصد	بیش از ۷۸ سال	کمتر از ۶	بیشتر از ۲۵۰۰ دلار	۲۲ کشور توسعه یافته

ب) در سال ۲۰۰۷ تولید ناخالص داخلی سرانه در کشور سوئیس بیش از ۵۱۰۰۰ دلار و در کنیا حدود ۴۷۳ دلار بوده است.

(اقتصاد، توسعه اقتصادی، صفحه‌های ۹۳ و ۹۴)

(فاطمه فویمیان)

-۱۲۰

(الف)

درصد ۱۶ = سهم دهک ششم + سهم دهک چهارم
 درصد ۶ = سهم دهک ششم - سهم دهک چهارم
 ⇒ درصد ۲۲ = سهم دهک ششم
 ⇒ درصد ۱۱ = سهم دهک ششم
 درصد ۱۶ = سهم دهک ششم + سهم دهک چهارم
 ⇒ درصد ۱۶ = ۱۱ + سهم دهک چهارم
 ⇒ درصد ۵ = سهم دهک چهارم
 سهم دهک هشتم = $\frac{1}{5} \times 3 = \frac{3}{5}$ ⇒ سهم دهک هشتم = $\frac{1}{5} \times$ سهم دهک دوم
 ⇒ درصد ۱۵ = سهم دهک هشتم
 ب)

$$(21 + 15 + 13 + 11 + 8 + 5 + 5 + 3 + 2) - 100 = \text{سهم دهک نهم}$$

$$\Rightarrow \text{درصد ۱۷} = 100 - 83 = \text{سهم دهک نهم}$$

$$\text{هزار دلار } 15/3 = \frac{17}{100} \times 90 = \text{میزان سهم دهک نهم از درآمد ملی}$$

$$\text{میلیون نفر } 7/5 = \frac{75}{10} = \text{جمعیت هر یک از دهک‌ها ج}$$

$$10/5 = \frac{21}{2} = \frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \text{شاخص دهک‌ها در کشور A د)}$$

ه) با محاسبه نسبت دهک دهم به دهک اول در کشورهای مختلف، شاخصی به دست می‌آید که برای مقایسه وضعیت توزیع درآمد بین آن‌ها به کار می‌رود. هرچه این نسبت بیشتر باشد، توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب‌تر است. بنابراین توزیع درآمد در کشور B عادلانه‌تر است.

(اقتصاد، توسعه اقتصادی، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

-۱۱۶

(کنکور سراسری ۹۲)

ریال $48,000,000 = 4,000,000 \times 12 =$ اجاره سالانه بنگاه
 ریال $2,400,000 = 200,000 \times 12 =$ حقوق سالانه هر فرد
 ریال $9,600,000 = 2,400,000 \times 4 =$ حقوق سالانه مجموع کارمندان
 ریال $1,152,000 = \frac{12}{100} \times 9,600,000 =$ هزینه استهلاک سالانه
 ریال $225,000,000 = 750 \times 300,000 =$ درآمد سالانه بنگاه
 هزینه - درآمد = سود (یا زیان)
 $225,000,000 -$ سود (یا زیان)
 $(48,000,000 + 9,600,000 + 4,450,000 + 1,152,000)$
 ریال سود $161,798,000 = 225,000,000 - 63,202,000 =$ سود (یا زیان)
 چون میزان درآمد از هزینه‌ها بیشتر است، تولیدکننده از فعالیت خود سود برده است.
 (اقتصاد، تولید و بازار، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

(فاطمه فویمیان)

-۱۱۷

$$\text{الف) ریال } 19,750,000 = 79,000,000 \times \frac{25}{100} = \text{مالیات ماهیانه فرد A}$$

$$\text{ریال } 31,500,000 = 105,000,000 \times \frac{30}{100} = \text{مالیات ماهیانه فرد B}$$

$$|31,500,000 - 19,750,000| = \text{اختلاف مالیات ماهیانه فرد A و B}$$

$$= 11,750,000 \text{ ریال}$$

ب)

$$\text{مالیات ماهیانه فرد B} - \text{درآمد ماهیانه فرد B} = \text{مانده خالص ماهیانه فرد B}$$

$$\text{ریال } 73,500,000 = 105,000,000 - 31,500,000 = \text{مانده خالص ماهیانه فرد B}$$

ج)

$$\text{ریال } 59,250,000 = 79,000,000 - 19,750,000 = \text{مانده خالص ماهیانه فرد A}$$

$$\text{ریال } 711,000,000 = 59,250,000 \times 12 = \text{مانده خالص سالیانه فرد A}$$

$$\text{ریال } 213,300,000 = 711,000,000 \times \frac{30}{100} = \text{میزان سرمایه‌گذاری جدید}$$

$$\text{میزان پول باقی‌مانده برای هزینه‌های شخصی}$$

$$\text{ریال } 497,700,000 = 711,000,000 - 213,300,000 =$$

د) نرخ مالیاتی مورد محاسبه نرخ تصاعدی کلی است. در این نظام مالیاتی نرخ مالیات با افزایش درآمد یا دارایی، زیاد و به عکس با کاهش درآمد یا دارایی، کم می‌شود؛ به عبارت دیگر، افراد با درآمدهای بیشتر با نرخ بیشتر و افراد با درآمدهای پایین‌تر با نرخ کمتری مالیات می‌پردازند. نرخ تصاعدی کلی در تعدیل درآمد و ثروت افراد جامعه مؤثر است.

(اقتصاد، مدیریت کلان اقتصادی، صفحه‌های ۷۸ و ۷۹)

(کنکور سراسری ۹۲)

-۱۱۸

$$\text{میلیارد ریال } 60 = \frac{720}{12} = \text{هزینه استهلاک سالانه}$$

$$\text{میلیارد ریال } 57/6 = 720 \times \frac{8}{100} = \text{میزان کاهش بها}$$

$$\text{میلیارد ریال } 662/4 = 720 - 57/6 = \text{بهای جدید کالا}$$

$$= 662,400 \text{ میلیون ریال}$$

$$\text{میلیارد ریال } 55/2 = \frac{662/4}{12} = \text{هزینه استهلاک سالانه جدید}$$

$$\text{مجموع هزینه استهلاک دو سال آخر عمر مفید کالا با احتساب قیمت جدید}$$

$$\text{میلیون ریال } 110,400 = 110/4 = \text{میلیارد ریال}$$

(اقتصاد، مدیریت کلان اقتصادی، صفحه ۸۳)

ادبیات فارسی سال چهارم

۱۲۱-

(فارج از کشور ۹۲)
بیت گزینۀ «۴» به سختی‌های راه عشق اشاره دارد که باعث می‌شود شیر هم در این مسیر تبدیل به روباه شود. (ناتوان و ضعیف شود). این مفهوم، در عبارت صورت سؤال دیده نمی‌شود.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه ۱۵۳)

۱۲۲-

(رویا رهمانی)
بایزید بسطامی در کتاب تذکرةالاولیا می‌گوید: «هرچه هست، در دو قدم حاصل آید که یک قدم بر نصیب‌های خود نهد (بذل جاه و مال و ترک نام و ننگ / در طریق عشق اول منزلت) و یک قدم به فرمان‌های حق بر جای بدارد.»

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه ۱۵۵)

۱۲۳-

(رویا رهمانی)
«ممتحن»، یعنی کسی که دچار رنج یا مورد آزمایش است که در کلام مولانا کسی است که در راه حق قدم برمی‌دارد و مراتب ریاضت و تکامل روحانی را پشت سر می‌گذارد.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۵۵ و ۱۵۷)

۱۲۴-

(مهری حسینی)
صورت سؤال به شکل منفی در منفی طرأحی شده و منظور این است که کدام گزینه صحیح است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینۀ «۱»: رواج آثار انتقادی در ادب فارسی مقارن است با دوران آشفتۀ تاریخ ایران؛ یعنی قرن‌های ششم، هفتم و هشتم.

گزینۀ «۳»: گلستان سعدی، جام‌جم اوحدی مراغهای، غزلیات حافظ و آثار انتقادی عبید زاکانی از درخشان‌ترین نمونه‌های طنز و انتقاد تلخ اجتماعی فارسی به‌شمار می‌آیند.

گزینۀ «۴»: «مهرداد اوستا» از شاعران انتقادی عصر انقلاب مشروطه به‌شمار نمی‌آید.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه ۱۵۹)

۱۲۵-

(مهری حسینی)
ابیات گزینۀ «۱»، «۲» و «۳» همه به نوعی نقد و مذمت شاهان و سلاطین روزگار را می‌کنند؛ اما بیت گزینۀ «۴» صرفاً یک درخواست است که کسی برود و از پادشاه بخواهد که گدا و فقیرها را از یاد نبرد.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه ۱۶۲)

۱۲۶-

(معصومه گودرزی)
روبند کردن یعنی در رودریبستی قرار دادن.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۶۵ و ۱۶۷)

۱۲۷-

(فائزه یعفری)
«پرهیز از زبان هجو و هزل» از ویژگی‌های شعر، نثر و کاریکاتور گل آقا است.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه ۱۶۸)

۱۲۸-

(معصومه گودرزی)
بیت مذکور در عبارت صورت سؤال و بیت گزینۀ «۲»، هر دو بر این معنی تأکید دارند که عشق بیان کردنی نیست، حس کردنی است.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه ۱۶۳)

۱۲۹-

(رویا رهمانی)
مفهوم عبارت صورت سؤال این است که فرد عاشق با شنیدن نام معشوق جان می‌بازد. در بیت گزینۀ «۴» نیز چنین آمده که عاشق در هر نفس صد جان خود را نثار معشوق می‌کند.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۵۳ و ۱۵۴)

۱۳۰-

(فائزه یعفری)
در ابیات گزینۀ «۱»، «۲» و «۴» طعنه و اعتراض به صوفیان و زاهدان و شیخان مدعی به‌چشم می‌خورد و این طعنه و اعتراض با زبان طنز بیان شده است، اما در گزینۀ «۳» طنز دیده نمی‌شود بلکه شاعر برای معشوق خود آرزوی سلامتی می‌کند. همه ابیات از غزل‌های «حافظ» انتخاب شده‌اند که غزل‌های وی از درخشان‌ترین نمونه‌های طنز و انتقاد تلخ اجتماعی فارسی به‌شمار می‌روند.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۵۸ و ۱۵۹)

تاریخ ادبیات و آرایه‌های ادبی

۱۳۱-

(اعظم نوری‌نیا)
موضوع چهار اثر نادرست آمده است:

«زادالمسافرین» در زمره آثار کلامی زبان فارسی قرار دارد.

«التفهیم لاوائل صناعةالتنجیم» اولین و مهم‌ترین کتابی است که خاص علم نجوم و هندسه و حساب به فارسی نوشته شده است.

موضوع «حدائق‌السحر» مباحثی از علم معانی و بیان و صنایع لفظی و معنوی کلام است.

«راحة‌الصدور» تاریخ خاندان سلجوقی از ابتدای کار تا روزگار مؤلف است.

(تاریخ ادبیات (۱)، تاریخ ادبیات ایران، ترکیبی)

۱۳۲-

(سیدجمال طباطبایی نژاد)
متن صورت سؤال معرف «اسدی توسی» است.

(تاریخ ادبیات (۱)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۱۳۳-

(سیدجمال طباطبایی نژاد)
شاعران عصر رودکی، بیش‌تر به بیرون و واقعیت حیات نظر داشتند و مفاهیم ذهنیشان از تعالیم کلی اخلاقی در نمی‌گذشت.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینۀ «۱»: شاعران عصر رودکی برای یافتن تعبیر یا مفهوم تازه خود را به زحمت نمی‌انداختند.

گزینۀ «۲»: در این دوره، بخارا عمده‌ترین مرکز فرهنگی به‌شمار می‌آمد.

گزینۀ «۴»: قالب‌های شعری این دوره، قصیده، قطعه و اندکی هم رباعی بود. خرد و تکیه بر دانش و فضیلت، محور فکری شاعران این دوره به‌شمار می‌رفت.

(تاریخ ادبیات (۱)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۲۶ و ۲۷)

۱۴۲- (عارف‌سادات طباطبایی نژاد)
سیع‌المثنای از آثار منشور خواجهی کرمانی، عشاق‌نامه از آثار منظوم
فخرالدین عراقی و سیح‌الابرار از آثار منظوم و لویح از آثار منشور جامی
است.

(تاریخ ادبیات (۲)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۹، ۱۰، ۱۳ و ۲۷)

۱۴۳- (مهری حسینی)
باغ محبت: تشبیه بلیغ / ناز شبنم و اشک نمک: استعارهٔ مکنیه و تشخیص
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینهٔ «۱»: لعل: استعاره از لب و نمک: استعاره از تبسم / بیت تشبیه ندارد.
گزینهٔ «۳»: مصراع دوم: استعارهٔ مکنیه و تشخیص / بیت تشبیه ندارد.
گزینهٔ «۴»: رشتهٔ جان، شمع روی و چراغ عقل: تشبیه بلیغ / بیت استعاره
ندارد.

(آرایه‌های ادبی، بیان، ترکیبی)

۱۴۴- (رویا رهمانی)
در گزینهٔ «۱»، چشم به معنای عضوی از صورت و در معنای حقیقی خود به
کار رفته است. در سایر ابیات چشم مجاز از نگاه است.

(آرایه‌های ادبی، بیان، صفت ۷۷)

۱۴۵- (سپهر حسن‌فان‌پور)
سجع بیت گزینهٔ «۳» مطرف و سجع سایر ابیات متوازی است.
(آرایه‌های ادبی، برید لفظی، صفت ۱۰۲)

۱۴۶- (رویا رهمانی)
بیت «ه» زان لب که همانند آتش است: تشبیه بلیغ اسنادی / بیت
«الف»: دست خواب و زبان باد: اضافهٔ استعاری و تشخیص / بیت «د»: دست
سلیمان مجاز از انگشتان سلیمان / بیت «ب»: هجاهای متقابل دو مصراع با
هم سجع متوازن دارند و بیت آرایهٔ موازنه دارد. / بیت «ج»: سخن گفتن
عشق و نالهٔ آتش استعارهٔ مکنیه و تشخیص هستند.

(آرایه‌های ادبی، بیان و برید، ترکیبی)

۱۴۷- (عارف‌سادات طباطبایی نژاد)
دیدهٔ بخت: استعارهٔ مکنیه و تشخیص / این بیت تشبیه ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: شراب وصل، جام هجر، درخت دوستی: تشبیه بلیغ / جام: مجاز
از می
گزینهٔ «۳»: سنگ برداشتن کنایه از آماده شدن / تقابل سجع‌های متوازن در
دو مصراع بیت، خالق موازنه است.
گزینهٔ «۴»: روی و جوی: سجع / قند و گلزار: استعاره از دهان و صورت یار
شکر: استعاره از سخن

(آرایه‌های ادبی، بیان و برید، ترکیبی)

۱۳۴- (اعظم نوری‌نیا)
عبارات صورت سؤال، به ترتیب معرفت کتاب‌های سمک عیار، روض‌الجنان و
روح‌الجنان، کشف‌المحجوب و الابنیه عن حقایق الادویه هستند.
(تاریخ ادبیات (۱)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۴۵، ۹۵، ۱۱۶ و ۱۱۸)

۱۳۵- (کنکور سراسری ۹۳)
طبقات‌الصوفیه در اصل توسط ابوعبدالرحمان سلمی نیشابوری (فوت: ۴۱۲
ه.ق) نوشته شده و خواجه عبدالله انصاری در قرن پنجم آن را در حلقهٔ
مربدان خود املا می‌کرده است. در حالی که تذکرهٔ الاولیای عطار در سال‌های
آخر قرن ششم یا سال‌های آغازین قرن هفتم هجری تألیف شده است.
(تاریخ ادبیات (۱)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۹۵، ۹۸، ۱۵۰ و ۱۵۱)

۱۳۶- (سپهر حسن‌فان‌پور)
در بخش‌هایی از اوستا - به ویژه یشت‌ها - اخبار تاریخی و بعضی داستان‌ها و
روایات آمده است.

(تاریخ ادبیات (۱)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۳۷- (اعظم نوری‌نیا)
«آب در خواب‌گه مورچگان» مجموعهٔ رباعیات نیماست.
(تاریخ ادبیات (۲)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۱۳۶ تا ۱۳۹)

۱۳۸- (سیدجمال طباطبایی نژاد)
عبارت گزینهٔ «۳» معرفت کتاب «شرح زندگانی من» است.
مسالك‌المحسنین سفرنامه‌ای تخیلی است نه حسب حال.
(تاریخ ادبیات (۲)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۳۳، ۳۴ و ۵۹ تا ۶۱)

۱۳۹- (سیدجمال طباطبایی نژاد)
عبدالرحمان جامی، ملقب به نورالدین در سال ۸۱۷ هجری قمری متولد
گردید و در کودکی همراه پدر به هرات رفت. «خردنامهٔ اسکندری» او در
ذکر موعظه و نصیحت از زبان فیلسوفان یونان است.

(تاریخ ادبیات (۲)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۲۶ و ۲۷)

۱۴۰- (کنکور سراسری ۹۴)
اشعار نسیم شمال به زبان مردم کوچه و بازار است و انسجام ادبی لازم را
ندارد، بنابراین نمی‌توان شعر او را از لحاظ فنی و جوهر شعری بلندپایه
ارزیابی کرد.

(تاریخ ادبیات (۲)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۱۱۱ و ۱۱۲)

۱۴۱- (اعظم نوری‌نیا)
از میان کتاب‌های صورت سؤال، چهار اثر به تقلید از آثار سعدی نوشته یا
سروده شده‌اند:
بهارستان شامل باب‌ها و حکایت‌هایی است به نظم و نثر به تقلید از گلستان
سعدی.

گلشن صبا منظومه‌ای است به تقلید از بوستان سعدی.
وصال شیرازی، مثنوی بزم وصال را به شیوه‌ی بوستان پرداخت.
قآنی، کتاب پریشان را به شیوه‌ی گلستان پرداخت.

(تاریخ ادبیات (۲)، تاریخ ادبیات ایران، ترکیبی)

۱۴۸-

(مفسر خبرایی)

تکرار واژه «چشم» / فاقد جناس

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: تکرار واژه «مست» / جناس در واژه‌های «شراب» و «خراب»

گزینه «۳»: تکرار واژه «چشم» / جناس در واژه‌های «پُر» و «ذُر»

گزینه «۴»: تکرار واژه «دل» / جناس در واژه‌های «دم» و «در»

(آرایه‌های ادبی، بریع لفظی، ترکیبی)

۱۴۹-

(وعیبر رضازاره)

بیت «ج»: واج‌آرایی: تکرار صامت «ت» و «ز» / جناس: «علم» و «عالم»

بیت «الف»: موازنه: تقابل سجع‌های متوازن در بیت / اشتقاق: «شور» و «شورش»

(آرایه‌های ادبی، بریع لفظی، ترکیبی)

۱۵۰-

(عمید مهرشی)

بیت ترصیع دارد، زیرا کلمات دو مصراع، دو به دو سجع متوازی دارند. / جناس: «سمن» و «چمن»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جناس: «جهان» و «جان» / فاقد ترصیع

گزینه «۲»: جناس: «آن» و «آب» / فاقد ترصیع

گزینه «۴»: فاقد جناس / ترصیع دارد

(آرایه‌های ادبی، بریع لفظی، ترکیبی)

عربی سال چهارم

۱۵۱-

(فارج از کشور ۸۶)

«لاسمح»: اجازه نده / «إلّا»: مگر، جز / «للأفكار الرائعة»: به افکار دل‌انگیز / «أن تؤثر»: که تأثیر کند / «علی قلبک»: بر قلبت / «حتی»: تا / «تحلو»: شیرین شود / «حیاتک»: زندگی

تکته مهم درسی:

در ترجمه مستثنای مفرغ با فعل منفی، می‌توان فعل را به صورت مثبت و با استفاده از کلمه «فقط» ترجمه نمود.

(عربی سال چهارم، ترجمه، ترکیبی)

۱۵۲-

(ولی‌الله نوروزی)

در گزینه‌های «۱» و «۲» با توجه به فعل «ترتی» ترجمه «تربیت کردند» نادرست می‌باشد و در گزینه «۳» مفرد بودن و نکره بودن «نسلی» نادرست است.

(عربی سال چهارم، ترجمه، ترکیبی)

۱۵۳-

(مهم‌صارق مفسری)

«شکیبا باشیم»: آن نگون صابرین / «زیرا صبر»: لأن الصبر / «از مهم‌ترین کارهای مؤمنان است»: من أهم أمور المؤمنین

(عربی سال چهارم، تعریب، ترکیبی)

۱۵۴-

(صارق پاسگه)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: انسان پرهیزکار: الانسان المتقی

گزینه «۳»: می‌پندارد او بیمار است: یظنه مریضاً - مریضاً مفعول به دوم است.

گزینه «۴»: او خشنود نیست: فانه لیس راضياً / اعمال اندک خود: اعماله القلیلة

«راضياً» خبر لیس و منصوب است، «القلیلة»: صفت «أعمال» است و باید مؤنث باشد. (عربی سال چهارم، تعریب، ترکیبی)

۱۵۵-

(صارق پاسگه)

اهل (العالم): منادای مضاف بوده و باید منصوب شود.

(عربی سال چهارم، حرکت‌گذاری، ترکیبی)

۱۵۶-

(فارج از کشور ۸۸)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «منصرف - مستثنی مفرغ و منصوب بإعراب مفعول به»، درست است.

گزینه «۳»: «خبر کان» نادرست است.

گزینه «۴»: «غیرمنصرف - مضاف‌الیه و مجرور بالفتح فرعاً»، درست است.

(عربی سال چهارم، تحلیل صرفی و نحوی، ترکیبی)

۱۵۷-

(امیر طریقی)

در این گزینه، منادی، یک اسم مثنی است که به ضمیر «یاء» متکلم وحده، مضاف شده است و بر اثر این اضافه، نون اسم مثنی، حذف گردیده است: والذین + ی ← والذی. که این منادی مانند همه اسم‌های مثنی، منصوب به اعراب فرعی «یاء» است.

تکته مهم درسی:

در اسم‌های مثنی در زبان عربی، حالت رفع با «الف» و حالت‌های نصب و جر، با «یاء» یعنی با اعراب فرعی، نشان داده می‌شود، و اگر یک اسم مثنی منادایی باشد که به ضمیر «یاء» متکلم وحده، اضافه شده باشد، باز هم حالت نصب آن، با اعراب فرعی (یاء علامت نصب) نشان داده می‌شود و اعراب آن، تقدیری نیست.

(عربی سال چهارم، منصوبات، صفحه ۷۰)

۱۵۸-

(سیرمهم‌علی مرتضوی)

صورت سؤال از ما می‌خواهد مستثنایی را مشخص کنیم که اعرابش تابع عبارت قبل از خود نباشد؛ یعنی مستثنایی که مفرغ نباشد. در گزینه «۳»، «ما» مستثنای تام است، چرا که مستثنی‌منه از جمله حذف نشده و جمله قبل از «إلّا» از نظر مفهوم، کامل است. در سایر گزینه‌ها، به ترتیب: «ولد»، «کل» و «ما» مستثنای مفرغ‌اند.

(عربی سال چهارم، منصوبات، صفحه ۷۰)

۱۵۹-

(هسین رضایی)

مستثنی با وجود منفی بودن جمله، مفرغ نیست بلکه تام است، پس «مستثنی» باید منصوب باشد که در گزینه «۴» چنین است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

در سایر گزینه‌ها مستثنی با اعراب رفع آمده و خطاست:

گزینه «۱»: «جار» با توجه به صفت آن، مرفوع و خطاست.

گزینه «۲»: «جاران»: مرفوع به «الف» و خطاست.

گزینه «۳»: «والدای (والدان + ی)» مرفوع و خطاست.

(عربی سال چهارم، منصوبات، صفحه ۷۰)

۱۶۰-

(اسماعیل یونس‌پور)
«معلمی» (= معلمین) منادای مضاف و منصوب با اعراب فرعی (ظاهری) «ی» است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «رب» منادای مضاف به ضمیر «ی» متکلم‌وحده و تقدیراً منصوب است.

گزینه «۲»: «فتی» (اسم مقصور) منادای مضاف و تقدیراً منصوب است.

گزینه «۳»: «أی» منادای منکره مقصوده، مبنی بر ضمّ و محلاً منصوب است.
(عربی سال چهارم، منصوبات، صفحه ۷۰)

تاریخ‌شناسی

۱۶۱-

(آرمین معمار)
نخستین روزنامه ایران، «کاغذ اخبار» نام داشت که به همت میرزا صالح شیرازی منتشر شد.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه ۱۵۱)

۱۶۲-

(صبیه مهبی)
از نظر تنوع و حجم مطالب، نشریات نسبت به دیگر رسانه‌ها محدودیت کم‌تری دارند.

معمولاً سندیّت مطالب نشریات بیش از هر رسانه دیگری است؛ زیرا این مطالب ثبت شده و مکتوب‌اند و نگرش‌ها و دیدگاه‌های متنوع‌تری را شامل می‌شوند.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه ۱۴۷)

۱۶۳-

(شیوا شریف‌زار)
توجه به محتوا نوع دیگری از تقسیم‌بندی نشریات را مطرح می‌سازد. در این نوع تقسیم‌بندی بیش‌تر کیفیت (میزان سندیّت)، اهمیت و کاربرد مطالب مطرح است. نام‌گذاری‌هایی مانند «نشریه علمی پژوهشی» یا «مجله تحقیقی کاربردی» برای نشان دادن این ویژگی‌ها صورت می‌گیرد.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌های ۱۴۷ و ۱۴۸)

۱۶۴-

(شیوا شریف‌زار)
به دلیل اهمیت مسئله زمان در تولید نشریات و به ویژه روزنامه‌ها، دست‌اندرکاران آن‌ها به ناچار فرصت کافی برای تحقیق و بررسی پیرامون درستی یا نادرستی همه اخبار و جزئیات آن‌ها را ندارند. عجله و محدودیت وقت هم‌چنین موجب می‌شود که اشتباهات چاپی در نشریات راه یابد. بنابراین در بسیاری مواقع اخبار موجود در نشریات با وجود تازه و دست اول بودن، کامل نیستند.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه ۱۵۰)

۱۶۵-

(آزاده میرزایی)
در دوران بعد از انقلاب مشروطیت روزنامه‌ها با وسعتی بیش‌تر در صحنه سیاسی و اجتماعی کشور نقش‌آفرین بودند.

در این زمان، دولت و گروه‌های سیاسی هر کدام با ایجاد روزنامه سعی در همراه کردن مردم با نظرات و خواسته‌های خویش داشتند.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه ۱۵۲)

۱۶۶-

(بهناز آرون)
در بسیاری از نشریات، مطالبی به صورت عمومی، تخصصی و تحقیقی درباره تاریخ چاپ می‌شود و از این جهت به پیشرفت علم تاریخ و گسترش دانش و بینش تاریخی در جوامع کمک می‌کند.

ملاحظات سیاسی، اعتقادی، اقتصادی و ... در نشریات باعث می‌شوند واقعیت‌ها آن‌گونه که بوده‌اند، منعکس نشوند.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌های ۱۴۹ و ۱۵۰)

۱۶۷-

(بهناز آرون)
تفصیل: در نشریات در ارتباط با یک رویداد یا یک شخصیت سیاسی جزئیات بیش‌تری یافت می‌شود، بنابراین با کمک نشریات می‌توان با رویدادهای سیاسی، اجتماعی، مذهبی و افکار و اندیشه‌های رایج در هر عصر و حتی حوادث جزئی و روزمره آشنا شد.

تنوع اطلاعات تاریخی نشریات به دلیل پرداختن آن‌ها به موضوعات مختلف گاه تا ده‌ها موضوع است.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه ۱۴۹)

۱۶۸-

(آزاده میرزایی)
به دلیل اهمیت مسئله زمان در تولید نشریات و به ویژه روزنامه‌ها، دست‌اندرکاران آن‌ها به ناچار فرصت کافی برای تحقیق و بررسی پیرامون درستی یا نادرستی همه اخبار و جزئیات آن‌ها را ندارند. عجله و محدودیت وقت هم‌چنین موجب می‌شود که اشتباهات چاپی در نشریات راه یابد. بنابراین در بسیاری مواقع اخبار موجود در نشریات با وجود تازه و دست اول بودن، کامل نیستند.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه ۱۵۰)

۱۶۹-

(مینا پراغی)

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۲» چاپ روزنامه در ایران قدمتی نزدیک به دو قرن دارد.

گزینه «۳»: همه منابع تاریخ‌نویسی در هنگام مراجعه مورخ به آن‌ها مورد نقد قرار می‌گیرند تا نقاط قوت و ضعف آن‌ها شناخته شود.

گزینه «۴»: در آغاز روزنامه‌ها در صفحاتی محدود و تعدادی اندک منتشر می‌شدند.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌های ۱۴۷، ۱۵۰ و ۱۵۱)

۱۷۰-

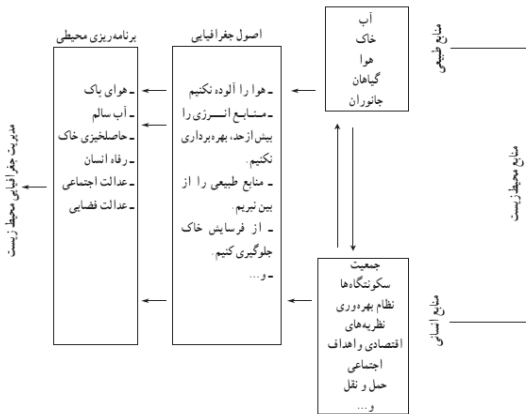
(پرویز بهی)
آگاهی‌های موجود در نشریات مستقیم، متنوع و مفصل است.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه ۱۴۹)

جغرافیای سال چهارم

۱۷۸-

(علی محمد کریمی)

(جغرافیای سال چهارم، نقش جغرافیا در مدیریت محیط، صفحه ۱۰۸)

۱۷۹-

(شیوا شریف زار)

کل مساحت کره زمین ۵۱۰ میلیون کیلومتر مربع است که از این مقدار حدود ۱۴۹ میلیون کیلومتر مربع به خشکی‌ها اختصاص دارد. (بنابراین ۳۶۱ میلیون کیلومتر مربع به دریاها و اقیانوس‌ها اختصاص دارد). از کل خشکی‌ها، یک سوم آن شامل زمین‌های کشاورزی، جنگل‌ها، مراتع و... به‌عنوان منابع تولیدکننده در اختیار انسان قرار گرفته است. (که یک سوم از ۴۹ میلیون کیلومتر مربع کمتر از ۵۰ میلیون کیلومتر مربع می‌شود).

(جغرافیای سال چهارم، نقش جغرافیا در مدیریت محیط، صفحه ۱۰۴)

۱۸۰-

(شیوا شریف زار)

بی‌توجهی به بعد مکانی در برنامه‌ریزی‌ها، سبب افزایش نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی و به‌هم خوردن تعادل منطقه‌ای انواع فعالیت‌ها می‌شود.

(جغرافیای سال چهارم، نقش جغرافیا در مدیریت محیط، صفحه ۱۰۵)

تاریخ ایران و جهان (۱) و (۲)

۱۸۱-

(فارج از کشور ۹۲)

عده‌ای در طول سال‌های درگیری امام با مخالفان و دشمنان عدالت، نفع خویش را در کناره‌گیری و انزواطلبی دیدند و در واقع جبهه امتیازطلبان و اشرافیت مال‌اندوز را تقویت و جبهه حق را تضعیف کردند. اینان به «قاعده‌ین» یا برجای نشستگان معروف شدند.

(تاریخ ایران و جهان (۱)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ، صفحه ۱۱۴)

۱۸۲-

(شیوا شریف زار)

زنان، سازنده اولین ظرف‌های سفالی بوده‌اند، اما پس از اختراع چرخ کوزه‌گری، این کار به مردان سپرده شد و از آن پس به یک تخصص تبدیل گشت.

(تاریخ ایران و جهان (۱)، جوان باستان، صفحه ۳۰)

۱۷۱-

(بهروز یحیی)

مدیریت محیط‌زیست، مجموعه برنامه‌ریزی‌هایی است که فعالیت‌های انسان را برای استفاده بهتر از محیط‌زیست و حفاظت از منابع طبیعی ساماندهی می‌کند.

(جغرافیای سال چهارم، نقش جغرافیا در مدیریت محیط، صفحه ۱۰۷)

۱۷۲-

(بهروز یحیی)

اگر رابطه منابع طبیعی و عوامل انسانی با توجه به اصول جغرافیایی باشد، آن سرزمین به اهداف مدیریت جغرافیایی محیط‌زیست رسیده است.

(جغرافیای سال چهارم، نقش جغرافیا در مدیریت محیط، صفحه ۱۰۸)

۱۷۳-

(بهروز یحیی)

خداوند در سوره مبارکه کهف، آیه ۸۴، درباره بهره‌برداری از محیط‌زیست می‌فرماید: «ما در زمین به او امکاناتی دادیم و از هر چیزی وسیله‌ای به او بخشیدیم.»

(جغرافیای سال چهارم، نقش جغرافیا در مدیریت محیط، صفحه ۱۰۹)

۱۷۴-

(آزاده میرزایی)

جغرافیای کاربردی، یک مرحله کامل در گردآوری اطلاعات، تحلیل مسائل و روند تصمیم‌گیری است و به کاربرد عملی پژوهش‌های جغرافیایی در رفع نیازهای ملی، منطقه‌ای و ... می‌پردازد. جغرافیای کاربردی ارتباط نزدیکی با برنامه‌ریزی دارد. در واقع برنامه‌ریزی، اساس جغرافیای کاربردی است و باید توجه داشت که منظور از این تعبیر آن بخش از برنامه‌ریزی است که به‌طور مستقیم با مکان جغرافیایی ارتباط دارد و میدان عمل آن، مسائل مهم مکان‌ها و نواحی جغرافیایی است.

(جغرافیای سال چهارم، نقش جغرافیا در مدیریت محیط، صفحه ۱۱۱)

۱۷۵-

(کتاب آبی)

برداشت بی‌رویه آب از سفره‌های آب زیرزمینی، تخریب جنگل و تخریب اراضی کشاورزی، در مجموع، سهم بیشتری از تخریب مراتع، در روند بیابان‌زایی در ایران دارند.

(جغرافیای سال چهارم، نقش جغرافیا در مدیریت محیط، صفحه ۱۰۵)

۱۷۶-

(فارج از کشور ۹۱)

جغرافی‌دان وظیفه دارد با توجه به امکانات یک ناحیه در توزیع هماهنگ برنامه‌های عمرانی گام بردارد، تا توسعه‌های متعادل و متناسب با ظرفیت مکانی آن تحقق پذیرد.

(جغرافیای سال چهارم، نقش جغرافیا در مدیریت محیط، صفحه ۱۱۱)

۱۷۷-

(میلاد هوشیار)

الگوهای توسعه در کشور ایران یکسان نیست؛ زیرا به نقش توان‌های محیطی مناطق مختلف کشور توجه چندانی نشده است.

(جغرافیای سال چهارم، نقش جغرافیا در مدیریت محیط، صفحه ۱۰۶)

جغرافیا (۱) و (۲)

۱۹۱- (مینا پراغی)
بارندگی سالیانه قاره آمریکا ۱۱۵۹ میلی‌متر و میزان تبخیر واقعی سالیانه آن، ۷۲۴ میلی‌متر است که نسبت به سایر قاره‌های جهان میزان بیشتری دارد. ایران، با ۲۵۵ میلی‌متر بارندگی سالیانه و ۱۸۰ میلی‌متر تبخیر واقعی سالیانه، میزان کمتری نسبت به میانگین کل جهان دارد.
(بفرافیا (۱)، آب‌ها، صفحه ۱۴۰)

۱۹۲- (فارج از کشور، ۹۲)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کشورهای مخالف با شاخص‌های توسعه معتقدند که این شاخص‌ها و تعاریف سبب تقسیم کشورهای جهان به کشورهای ثروتمند و فقیر می‌شود.

گزینه «۳»: کارشناسان توسعه معتقدند که امر توسعه را باید در همه‌جای کره زمین در نظر گرفت و یک ناحیه یا کشور را نمی‌توان از سایر کشورها جدا کرد.

گزینه «۴»: جغرافی‌دانانی که موضوع توسعه را بررسی می‌کنند، به‌جای آن که با توجه به وسعت واقعی کشورها به تهیه نقشه جهان‌نما پردازند، وسعت کشورها را بر اساس میزان تولید ناخالص ملی آن‌ها (معیار اقتصادی)، در نظر می‌گیرند.

(بفرافیا (۱)، توسعه پایدار، صفحه‌های ۱۵۹، ۱۶۱ و ۱۶۳)

۱۹۳- (شیوا شریف‌زار)

جغرافیا با دید «ترکیبی» یا «کل‌نگری» موضوعات را مطالعه و بررسی می‌کند؛ زیرا اجزا و عوامل محیطی در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند.
(بفرافیا (۱)، بفرافیا علمی برای زندگی، صفحه ۶)

۱۹۴- (آزاده میرزایی)

یکی از علل پناهنده‌شدن سکنه آنتیوپی به کشورهای مجاور، بروز جنگ‌های داخلی بود. این نوع از مهاجرت، در دسته مهاجرت‌های اجباری جای می‌گیرد.

(بفرافیا (۱)، گردشگری و رشد جمعیت، صفحه ۱۳۰)

۱۹۵- (آزاده میرزایی)

طاق دریایی از جمله اشکال فرسایش «کائوشی» و ناشی از «حفر مواد» است.

(بفرافیا (۲)، توامی ساحلی، صفحه ۳۰)

۱۹۶- (مهمعلی بشار)

نمودار صورت سؤال حاکی از آن است که در این نواحی در بیشتر ایام سال باران کافی می‌بارد و دمای هوا معتدل است. در چنین مناطقی یخبندان‌های سخت و طولانی یا روزهای تابستانی گرم و طاقت‌فرسا بسیار کم اتفاق می‌افتد. این نمودار، منطبق با ناحیه معتدل و مرطوب خزری است.

(بفرافیا (۱)، بفرافیای طبیعی، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۱۸۳- (شیوا شریف‌زار)

در دوره قرون وسطا شاید سرفها احساس خوشبختی می‌کردند؛ چون در محصول سهم داشتند و از امنیت زندگی در قلعه و حمایت شوالیه‌های جنگ‌جو برخوردار بودند.

(تاریخ ایران و جهان (۱)، اروپا در قرون وسطا و عصر رنسانس، صفحه ۲۰۶)

۱۸۴- (میلاد هوشیار)

پیدایش و رشد مذهب پروتستان در اروپا به تقویت حکومت‌های ملی و پادشاهی، از بین رفتن وحدت مذهبی در اروپا، بروز جنگ‌های مذهبی (میان پروتستان‌ها و کاتولیک‌ها)، رشد احساسات ناسیونالیستی و شکل‌گیری کلیساهای ملی منجر شد.

(تاریخ ایران و جهان (۲)، تاریخ جهان در قرون پدید و معاصر، صفحه ۶)

۱۸۵- (آزاده میرزایی)

در اتریش، آزادی‌خواهان، صدراعظم (مترنیخ) را مجبور به فرار کردند. در فرانسه، دوباره رژیم جمهوری برقرار شد.

(تاریخ ایران و جهان (۲)، تاریخ جهان در قرون پدید و معاصر، صفحه ۴۴)

۱۸۶- (بهناز آرون)

فراعون مصر تصور می‌کرد ایرانیان از راه دریا به این سرزمین هجوم ببرند؛ اما حمله ایرانیان از خشکی، آنان را غافلگیر کرد و در نهایت کمبوجیه توانست مصر را فتح کند.

(تاریخ ایران و جهان (۱)، جهان باستان، صفحه ۵۵)

۱۸۷- (آزاده میرزایی)

امام حسن (ع) برای جلوگیری از وقوع شکستی قطعی که می‌توانست جان و مال همه مردم عراق را در مقابل سپاه شصت هزار نفری معاویه به مخاطره اندازد، خلافت را با شرایطی به معاویه واگذار کرد.

(تاریخ ایران و جهان (۱)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ، صفحه ۱۱۶)

۱۸۸- (بهناز آرون)

در هنگام شروع جنگ‌های صلیبی، شام در دست سلجوقیان طرفدار خلافت عباسی بود.

با پایان یافتن جنگ اول صلیبی، آل زنگی که در مرزهای شام حکومت می‌کردند علیه صلیبی‌ها وارد عمل شدند.

(تاریخ ایران و جهان (۱)، اروپا در قرون وسطا و عصر رنسانس، صفحه ۲۱۳)

۱۸۹- (منصوره هاشمی‌زاده)

در دوران زمامداری علویان، مذهب شیعه در قلمرو آنان گسترش یافت. (سامانیان پیرو مذهب سنت بودند)

(تاریخ ایران و جهان (۱)، ایران از ورود اسلام تا صفویان، صفحه‌های ۱۴۷ و ۱۴۸)

۱۹۰- (بهروز یحیی)

در دوران خلافت منصور، دماوند و طبرستان فتح شد.

(تاریخ ایران و جهان (۱)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ، صفحه ۱۲۹)

۱۹۷-

(مصدر علی بشار)

تأثیر انحلالی آب دریا بر سنگ‌های آهکی ساحل سبب می‌شود آب، مواد آهکی را حل نموده و شکاف‌ها و درزهایی را در سنگ‌ها به وجود آورد. تپه‌های ماسه‌ای ساحلی، باتلاق‌ها و مرداب‌های ساحلی از جمله اشکال ناهمواری ناشی از رسوب‌گذاری مواد (تراکمی) هستند.

(یغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه‌های ۲۷، ۲۹ و ۳۰)

۱۹۸-

(پوروز یهیی)

دانشمندان توانسته‌اند با مطالعه و بررسی مداوم عکس‌های ماهواره‌ای و تغییر دمای سطح زمین و هوای اطراف آن، وقوع آتش‌فشان را تا حدودی پیش‌بینی کنند.

برخی، پدید آمدن لکه‌های خورشیدی را علت وقوع خشک‌سالی می‌دانند.

(یغرافیا (۱)، مفاطرات طبیعی، صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)

۱۹۹-

(کنکور سراسری ۸۸)

خشک‌سالی اثرات قابل ملاحظه‌ای بر زندگی موجودات یک ناحیه دارد. این اثرات به‌خصوص در مناطق خشک و نیمه‌خشک، یعنی مناطقی که افزایش خشکی هوا منجر به افزایش تبخیر از خاک می‌شود، زیادتر است و رشد گیاهان با مشکلات زیادی روبه‌رو می‌شود. از بین رفتن پوشش گیاهی باعث شدت فرسایش خاک می‌شود و خاک فرسایش‌یافته به‌وسیله باد باعث آلودگی آب‌های باقی‌مانده می‌شود و حیات موجودات را به خطر می‌اندازد.

(یغرافیا (۱)، مفاطرات طبیعی، صفحه ۸۷)

۲۰۰-

(آزاده میرزایی)

از بهترین انواع خاک نواحی معتدل، چرنوزیوم است که هوموس فراوان دارد. نکته: هوموس یا گیاخاک، به بخش آلی خاک گفته می‌شود.

(یغرافیا (۲)، تالیه هیست؛ صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

علوم اجتماعی

۲۰۱-

(الله فخری)

نزاع بیدارگران اسلامی و منورالفکران غرب‌زده با حضور قدرت‌های استعماری و دخالت انگلستان به نفع جریان منورالفکران پایان پذیرفت و حاکمیت منورالفکران به استبداد استعماری رضاخان ختم شد.

برخی از نیروهای چپ در ایران با الگو گرفتن از جنبش‌های آزادی‌بخش به دنبال حرکت‌های چریکی بودند.

انقلاب‌های آزادی‌بخش در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند و از فرای پیروزی، استعمار با دست کارگزاران این انقلاب‌ها در چهره استعمار نو بازمی‌گشت.

(علوم اجتماعی، جوان اسلام، صفحه‌های ۱۱۸، ۱۲۲ و ۱۳۳)

۲۰۲-

(آزیتا بیدری)

الف) هر دو جریان خواستار اصلاح رفتار دولت‌های کشورهای مسلمان بودند. ب) برای منورالفکران غرب‌زده برخلاف بیدارگران مفهوم امت و ملت اسلامی بی‌معنا و منفور بود.

(علوم اجتماعی، جوان اسلام، صفحه‌های ۱۱۰ و ۱۱۱)

۲۰۳-

(کنکور سراسری ۹۶)

شکل‌گیری جریان‌های چپ در کشورهای اروپایی به نوبه خود، بازتاب‌هایی در ذهنیت غرب‌زدگان کشورهای اسلامی پدید می‌آورد و بدین ترتیب، نسل دومی از غرب‌زدگان در این کشورها به وجود می‌آید که با اعتراض به حرکت‌های سیاسی نسل اول می‌نگرند، این نسل با عنوان روشنفکران چپ کشورهای اسلامی شناخته می‌شوند. اعتراض روشنفکران چپ به نسل اول، از جهت گریز آنان از بنیان‌های فکری اسلامی یا اسلام‌ستیزی آنان نیست؛ بلکه از نوع اعتراضاتی است که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل گرفت.

(علوم اجتماعی، جوان اسلام، صفحه ۱۱۳)

۲۰۴-

(آزیتا بیدری)

قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان ریشه در باورها و اعتقادات و پیشینه تاریخی این کشورها نداشت. بلکه قدرت آن‌ها وابسته به قدرت جهانی استعمار بود. آنان با اتکا به این قدرت، در جهت از بین بردن مظاهر دینی و اسلامی و حذف ساختارهای اجتماعی پیشین و ایجاد ساختارهای اجتماعی استعماری جدید اقدام می‌کردند.

رهاورد حکومت منورالفکران غرب‌زده در کشورهای اسلامی، استبداد استعماری است.

(علوم اجتماعی، جوان اسلام، صفحه‌های ۱۱۲ و ۱۱۳)

۲۰۵-

(قارچ از کشور ۹۶)

انقلاب‌های آزادی‌بخش در جهان دوقطبی قرن بیستم، اغلب در رویارویی با بلوک غرب شکل می‌گرفتند و مورد حمایت بلوک شرق واقع می‌شدند.

انقلاب‌های آزادی‌بخش در چارچوب نظریه‌ها و مکاتبی شکل می‌گرفتند که در حاشیه فلسفه‌های غربی برای حل مسائل و بحران‌های جهان غرب به وجود آمده بودند. این نظریه‌ها و مکاتب از نوع نظریه‌های چپ به حساب می‌آمدند. انقلاب اسلامی ایران از متن عقاید و باورهای اسلامی مردم و بر اساس آموزه‌های فقهی و هستی‌شناسی توحیدی شکل گرفت. این انقلاب از عقبه کلامی - فلسفی و عرفانی جهان اسلام بهره می‌برد و تعلق به فلسفه‌ها و مکاتب سیاسی غرب نداشت.

انقلاب اسلامی ایران در رویارویی با رژیم شاه، هیچ وابستگی به بلوک شرق نداشت؛ بلکه از آغاز، جهت‌گیری ضد آمریکایی و ضد صهیونیستی را در کنار موضع‌گیری ضد مارکسیستی خود اعلان کرد. شعار «نه شرقی، نه غربی، جمهوری اسلامی» ناظر به این مسئله بود.

انقلاب‌های آزادی‌بخش، اغلب با جنبش‌های چریکی گروه‌ها و احزاب مختلف شکل می‌گرفتند. برخی از نیروهای چپ در جامعه ایران نیز با الگو گرفتن از جنبش‌های آزادی‌بخش به دنبال حرکت‌های چریکی بودند و شاه، توانست همه این حرکت‌ها را سرکوب کند.

انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند، ولی در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند.

(علوم اجتماعی، جوان اسلام، صفحه‌های ۱۲۱ تا ۱۲۳)

جامعه‌شناسی (۱) و (۲)

۲۱۱- *کنکور سراسری ۹۴*
از انواع کنش انسانی می‌توان به کنش درونی مانند ادراک و تفکر و کنش بیرونی مانند راه رفتن و نشستن اشاره کرد. هم‌چنین، کنش انسانی دو نوع پیامد دارد: اول، پیامدهای ارادی؛ این نوع پیامدها به اراده افراد انسانی یعنی خود کنشگر یا افراد دیگر وابسته است. دوم، پیامدهای طبیعی یا غیرارادی؛ این نوع پیامدها به اراده فرد انسانی وابستگی ندارد.

- اجازه خواستن از معلم، یک نوع کنش بیرونی است و پیامد این کنش، ارادی است.

- یادگرفتن درس‌ها، پیامد طبیعی و غیرارادی مطالعه کتاب درسی توسط دانش‌آموز است. اما پاسخ دادن به پرسش‌های امتحانی، پیامد ارادی کنش اوست. - غمگین شدن از یک خبر، یک نوع کنش درونی و پیامدی غیرارادی است. *(جامعه‌شناسی (۱)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۳، ۵ و ۶)*

۲۱۲- *کنکور سراسری ۹۲*
فلسفه: موضوع فلسفه، اصل وجود است؛ یعنی به موجودی خاص مانند موجودی طبیعی و انسانی نمی‌پردازد. فلسفه، قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند که شامل همه موجودات می‌شود. علوم طبیعی: موضوع علوم طبیعی، موجودات طبیعی است و قوانین طبیعت و موجودات را شناسایی می‌کنند. علوم انسانی: موضوع علوم انسانی، کنش انسانی و پیامدهای آن می‌باشد و قوانین مربوط به کنش‌های انسانی را مورد مطالعه قرار می‌دهد. (علوم انسانی از کارهای غیرارادی انسان‌ها بحث نمی‌کند). *(جامعه‌شناسی (۱)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۹ و ۱۰)*

۲۱۳- *(الله فطری)*
هر کنش بر اساس نیت، هدف و معنای خاصی شکل می‌گیرد. نیت و هدف کنشگر با ارزش‌های مورد نظر او مناسبت دارد. علوم انسانی قوانین مربوط به کنش‌های انسانی را مورد مطالعه قرار می‌دهد. اگر علوم انسانی گرفتار مشکل شوند، انسان از تدبیر زندگی خود باز می‌ماند. این از جمله مفاسد و خطرهایی است که در اثر توسعه یک‌جانبه علوم طبیعی ایجاد می‌شود. *(جامعه‌شناسی (۱)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۰، ۱۶ و ۲۲)*

۲۱۴- *(الله فطری)*
آگوست کنت، جامعه و پدیده‌های اجتماعی را مانند یکی از پدیده‌های اندام‌وار طبیعی در نظر می‌گرفت و تفاوت میان موضوع علوم طبیعی و علوم اجتماعی را نادیده می‌انگاشت. وونت با الگوپذیری از علوم طبیعی، نخستین آزمایشگاه روان‌شناسی را تأسیس کرد. اعتقاد او این بود که ذهن و رفتار انسان مانند مواد شیمیایی می‌تواند موضوع تحلیل تجربی قرار بگیرد. *(جامعه‌شناسی (۱)، علوم اجتماعی، صفحه ۳۱)*

۲۰۶- *(غرغان عبدالملکی)*
«فقاها» و «عدالت» دو مفهوم برتر فرهنگ اسلامی، اغلب در حاشیه مناسبات قدرت‌های قومی، مهجور و ناتوان باقی مانده بود. حکومت منورالفکران غرب‌زده به دلیل وابستگی به کشورهای استعمارگر، استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی را مخدوش می‌ساخت. رهبران دینی مشروطه بعد از شکستی که در مشروطه خوردند، از موضع فعالیت رقابت‌آمیز به موضع مقاومت منفی بازگشتند و این موضع در مرجعیت شیعه تا شروع انقلاب اسلامی ادامه یافت.

(علوم اجتماعی، جوان اسلام، صفحه‌های ۹، ۱۰، ۱۱۳ و ۱۱۹)

۲۰۷- *(آزیتا بیرقی)*
بیدارگران نخستین، به دوری مسلمانان از عمل به سنن اسلامی، آگاه بودند و همین امر را عامل ضعف جوامع اسلامی می‌دانستند. برخی از آنان، قوت و قدرت جوامع غربی را نتیجه عمل کردن آن جوامع به دستورات اسلام می‌دانستند و خطر غرب را بیش‌تر در رفتار سیاسی و اقتصادی آن می‌دیدند. *(علوم اجتماعی، جوان اسلام، صفحه ۱۱۰)*

۲۰۸- *(آزاده میرزایی)*
مفهوم امت و ملت اسلامی برای منورالفکران مفهومی بی‌معنا یا منفور بود و در مقابل آن به ناسیونالیسم که اندیشه سیاسی قوم‌گرایانه غرب متجدد بود، روی می‌آوردند. منورالفکران غرب‌زده در ایران، ناسیونالیسم را به ملی‌گرایی و در کشورهای دیگر به شعوبیت و قومیت ترجمه کردند. منورالفکران غرب‌زده نسبت به کشورهای استعمارگر احساس خطر نمی‌کردند. آن‌ها برخلاف نخستین بیدارگران اسلامی، اصلاح را در بازگشت به اسلام نمی‌دانستند؛ بلکه اصلاح را در تقلید از رفتار فرنگیان می‌دیدند. *(علوم اجتماعی، جوان اسلام، صفحه ۱۱۱)*

۲۰۹- *(شیوا شریف‌زار)*
منورالفکران غرب‌زده که در قدم‌های نخست از ضرورت اصلاحات در دولت کشورهای خود سخن می‌گفتند، در نهایت با حمایت و دخالت کشورهای غربی توانستند حکومت‌های سکولار را در جوامع خود تشکیل دهند. *(علوم اجتماعی، جوان اسلام، صفحه ۱۱۲)*

۲۱۰- *(آزیتا بیرقی)*
انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند، ولی در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند. انقلاب اسلامی ایران، قطب‌بندی سیاسی شرق و غرب را پشت سر گذاشت و یک قطب‌بندی جدید فرهنگی و تمدنی را به‌وجود آورد. *(علوم اجتماعی، جوان اسلام، صفحه‌های ۱۲۱ تا ۱۲۳)*

۲۱۵-

(آزر مغموری)

علوم طبیعی یا ابزاری به شناخت طبیعت می‌پردازد و علوم انسانی به نشان دادن راه استفاده صحیح از طبیعت و علوم طبیعی به انسان می‌پردازد.

(جامعه‌شناسی (۱)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۶)

۲۱۶-

(الله ففیری)

از نظر علامه طباطبایی، عقل عملی انسان را در انجام عملش یاری می‌رساند و در این مسیر پدیده‌هایی را ایجاد و اعتبار می‌کند. این پدیده‌ها که با قرارداد و اعتبار عقل عملی ایجاد می‌شوند، اعتباریات نام دارند، مانند قواعد و مقرراتی که انسان‌ها وضع می‌کنند.

عقل عملی نه تنها مشکلات جامعه‌شناسی را برای دآوری‌های ارزشی و فعالیت تدبیری حل می‌کند، بلکه راز تفاوت پدیده‌های اجتماعی و انسانی را با پدیده‌های طبیعی نیز می‌گشاید.

(جامعه‌شناسی (۱)، علوم اجتماعی، صفحه ۴۰)

۲۱۷-

(الله ففیری)

جامعه‌شناسی بیش‌تر به جوامع معاصر و مدرن، می‌پردازد. در رشته‌های فرعی این علم به بخش‌های مختلف زندگی اجتماعی بشر پرداخته می‌شود.

خدمت به وضع موجود و تلاش برای پیش‌بینی و پیشگیری حوادث از جنبه‌های ابزاری جامعه‌شناسی است.

شناخت علمی با روشن کردن خطاهای شناخت عمومی، به تدریج به عرصه فهم عرف عمومی وارد می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، ترکیبی، صفحه‌های ۲۸، ۳۴ و ۸۱)

۲۱۸-

(اعظم ربی)

علم نظری به هر علم و دانشی که موضوع آن مستقل از اراده و آگاهی انسان باشد، می‌گویند.

جامعه‌شناسی انتقادی در روش خود از محدود کردن شناخت علمی به شناخت تجربی فاصله می‌گیرد و با فراتر رفتن از محدوده علم تجربی و ابزاری، سطوح دیگری از علم را که توان دآوری ارزشی و هنجاری داشته باشد، جست‌وجو می‌کند.

عقل نظری قوه‌ای است که به شناخت هستی‌ها می‌پردازد. این قوه به کمک حس و با روش تجربی، هستی‌های طبیعی را می‌شناسد و به طور مستقل و با روش تجریدی، احکام ریاضی و متافیزیکی را درمی‌یابد.

تفاوت‌های مهمی میان اندام‌واره موجود زنده با جهان اجتماعی وجود دارد. مهم‌ترین و اصلی‌ترین تفاوت این است که نظم و چینش عناصر و اعضای جهان اجتماعی، طبیعی و تکوینی نیست، بلکه با اراده و آگاهی انسان تعریف می‌شود و با قرارداد و اعتبار انسان‌ها به وجود می‌آیند.

(جامعه‌شناسی (۱)، ترکیبی، صفحه‌های ۳۴، ۳۷، ۳۹ و ۴۶)

۲۱۹-

(مهم‌ترین فروهش)

ساختمان ورزشگاه متناظر با نظام اجتماعی است. جهان اجتماعی و نظام اجتماعی در واقع از یکدیگر جدا نیستند و به همین دلیل شناخت تفاوت‌های آن‌ها نیازمند دقت است. هر چیزی که با زندگی اجتماعی انسان، ارتباط داشته باشد، درون جهان اجتماعی قرار می‌گیرد.

(جامعه‌شناسی (۲)، جامعه و فرهنگ، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

۲۲۰-

(شیوا شریف‌زار)

با آن‌که نهادهای اجتماعی، ابعاد فرهنگی دارند، ولی همه آن‌ها نهاد فرهنگی نیستند.

(جامعه‌شناسی (۲)، جامعه و فرهنگ، صفحه ۲۰)

فلسفه سال چهارم

۲۲۱-

(الله ففیری)

طرفداران اصالت وجود معتقدند که «ذهن» مفهوم ماهیت را به تبع وجود نزد خود می‌سازد و اعتبار می‌کند. بنابراین ماهیت ساخته ذهن است، نه وجود. طبق این نظر، موجودات همه از آن جهت که موجودند، یک حقیقت‌اند.

(فلسفه سال چهارم، کلمت متعالیه، صفحه‌های ۱۱۹ تا ۱۲۲)

۲۲۲-

(موسی اکبری)

اختلاف موجودات در شدت و ضعف مرتبه وجودی آن‌ها است. توجه شود که گزینه «۴» نسبت به گزینه «۲» به شکل صحیح‌تری اصل تشکیک وجود را بیان می‌کند.

(فلسفه سال چهارم، کلمت متعالیه، صفحه‌های ۱۳۳ و ۱۳۴)

۲۲۳-

(سید علیرضا امیری)

بیت صورت سؤال ناظر بر ملاک نیازمندی معلول به علت در دیدگاه حکمت متعالیه است که از آن به نظریه امکان فقری یا فقر وجودی یاد می‌شود. در گزینه «۱» نتیجه نهایی بحث فقر وجودی بیان شده است و هم‌چنین گزینه «۴» نیز مقدمات بحث امکان فقری را بیان می‌کند که تطابق کم‌تری با بیت صورت سؤال دارد. گزینه «۲» مربوط به بحث تشکیک وجود و گزینه «۳» مربوط به بحث حرکت جوهری است.

(فلسفه سال چهارم، کلمت متعالیه، صفحه‌های ۱۳۴ و ۱۳۵)

۲۲۴-

(موسی اکبری)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: به اعتقاد حکمای پیش از ملاصدرا تغییر در اعراض، جوهر را با مشکلی مواجه نمی‌کند.

گزینه «۲»: متن واقعیت به تعبیر ملاصدرا همان وجود است. اگر جوهر همان وجود باشد، پس ثبات آن با تغییرش تناقض خواهد داشت.

گزینه «۴»: وجود جسم متغیر در طول زمان به فعلیت بیش‌تر می‌رسد و کامل‌تر می‌شود.

(فلسفه سال چهارم، کلمت متعالیه، صفحه‌های ۱۳۶ تا ۱۳۷)

۲۲۵-

(نکفور سراسری ۹۱، با تغییر)

رابطه علیت در اصل از طریق علم حضوری نفس به احوال و حالت‌ها و اراده‌های خود ادراک می‌شود و از «معلوم بالذات» نشأت می‌گیرد. رابطه وجوددهنده نفس با احوال درونی او نیز در ذهن منعکس می‌شود و این رابطه که آن را در درون خود و به «علم حضوری» (معلوم بالذات) می‌یابیم، با انعکاس در ذهن به علم حصولی تبدیل می‌شود و به شکل «قاعده کلی» علیت درمی‌آید.

(فلسفه سال چهارم، کلمات معاصر، صفحه‌های ۱۳۹ و ۱۴۰)

۲۲۶-

(موسی اکبری)

طبق نظریه مطرح شده توسط دیوید هیوم، تجربه مبنای همه شناخت‌های بشر است و جز تجربه راه دیگری برای آگاهی از جهان وجود ندارد و علیت رابطه‌ای نیست که بتوان آن را از طریق تجربه و مشاهده کشف کرد.

(فلسفه سال چهارم، کلمات معاصر، صفحه ۱۳۷)

۲۲۷-

(سید علیرضا امیری)

قانون علیت، ملاک درستی هر تجربه محسوب می‌شود و در حقیقت، به کمک «تجربه» و با اتکا به اصل عقلی علیت، می‌توان در طبیعت به قوانین علمی دست یافت.

(فلسفه سال چهارم، کلمات معاصر، صفحه‌های ۱۳۹ و ۱۴۰)

۲۲۸-

(الله ففیری)

نفس انسان به علم حضوری مشاهده می‌کند که نفس وجود دهنده به امور نفسانی است و اگر توجه نفس لحظه‌ای از این امور منقطع شود، هیچ‌یک از این‌ها در درون نفس باقی نخواهند ماند.

(فلسفه سال چهارم، کلمات معاصر، صفحه‌های ۱۳۹ و ۱۴۰)

۲۲۹-

(سید علیرضا امیری)

مفاهیمی چون علت و معلول، مفاهیمی هستند که مصادیق آن‌ها را با علم حضوری در نفس خویش می‌یابیم و سپس از آن‌ها مفاهیمی می‌سازیم که با مصادیق خود انطباق کامل دارند. این مفاهیم پایه و اساس قضایایی بدیهی هستند که ما در فلسفه به آن‌ها نیازمندیم؛ مانند اصل امتناع تناقض. باری، از این طریق در علم حصولی تکیه‌گاه محکمی پیدا می‌شود که تکیه‌گاه تحقیق در همه دانش‌هاست.

(فلسفه سال چهارم، کلمات معاصر، صفحه ۱۴۱)

۲۳۰-

(موسی اکبری)

- شرح الهیات شفا از آثار شهید مطهری است، نه طبیعیات آن.
- ایشان درس «شرح منظومه» سبزواری و «سفار» ملاصدرا را نزد امام خمینی (ره) خوانده و قبل از درس علامه طباطبایی از محضر امام (ره) برخوردار شده بودند.

(فلسفه سال چهارم، کلمات معاصر، صفحه‌های ۱۴۳ و ۱۴۵)

منطق و فلسفه سال سوم

۲۳۱-

(عمید مهری)

ذاتیات (جنس، فصل، نوع) جزئی از ماهیت بوده و قابلیت انفکاک از ذات را ندارند اما در این میان تنها خود نوع است که مساوی با ذات است.

(منطق، تعریف، صفحه‌های ۱۷، ۱۸ و ۲۱)

۲۳۲-

(الله ففیری)

جنس قریب حیوان، جسم نامی است. اولین جنس بعید انسان نیز جسم نامی است؛ لذا کلیت و دایره مصادیق این دو یکسان است.

(منطق، تعریف، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

۲۳۳-

(عمید مهری)

اگر موضوع قضیه، یک شخص یا یک شیء یا یک مجموعه خاص باشد، به آن شخصی می‌گویند. اگر موضوع قضیه، شخص یا چیز یا مجموعه معینی نباشد و شامل افراد و چیزهای متعدد شود به آن قضیه، «محصوره» می‌گویند. قضیه اول این گزینه «شخصیه» و قضیه دوم «محصوره» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: هر دو شخصیه هستند.

گزینه «۳»: هر دو شخصیه هستند.

گزینه «۴»: هر دو محصوره هستند.

(منطق، استدلال، صفحه ۳۶)

۲۳۴-

(عمید مهری)

قضیه گزینه «۴» متناقض قضیه «هیچ ب غیر الف نیست» بوده و در نتیجه صادق است. اما قضیه گزینه «۱» عکس نقیض قضیه گزینه «۴» است و چون موجبه جزئی عکس نقیض لازم‌الصدق ندارد، پس صدق و کذب آن نامعلوم است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: عکس نقیض قضیه صادق «هیچ غیر ج غیر ب نیست» است و در نتیجه صادق است.

گزینه «۳»: تداخل قضیه صادق «هیچ غیر ج غیر ب نیست» است و در نتیجه صادق است.

(منطق، استدلال، صفحه‌های ۴۸، ۴۹ و ۵۲)

۲۳۵-

(سید علیرضا امیری)

ماهیت قضایای شرطی متصل را رابطه خاص میان مقدم و تالی مشخص می‌کند اما ماهیت هر کدام از مقدم و تالی مستقل است و از لحاظ ماهوی ارتباطی به یکدیگر ندارند.

(منطق، استدلال، صفحه ۳۹)

۲۳۶-

(عمید مهری)

نتیجه موجبه جزئی تنها از شکل اول و سوم حاصل می‌شود؛ اما طبق صورت سؤال کبرا جزئی است که برخلاف شرایط انتاج شکل اول می‌باشد پس ما یک قیاس شکل سوم داریم که با عکس مستوی کردن صغرای این قیاس می‌توان انتاج آن را اثبات کرد.
نکته: تمامی ضروب منتج شکل دوم سالبه‌اند.

(منطق، استدلال، صفحه‌های ۶۴ تا ۶۸)

۲۳۷-

(سید علیرضا امیری)

اگر مبانی فلسفی علوم طبیعی برای علوم مفروض نگردد، علوم نمی‌توانند موجودیت پیدا کنند و کار خود را شروع نمایند؛ پس تحقق و اعتبار هر علمی به وجود این اصول است.

(فلسفه سال سوم، معنا و قلمرو فلسفه، صفحه ۷)

۲۳۸-

(فرهاد علی‌نژاد)

- طبق عقاید پروتاگوراس هر شناختی تنها برای خود آن فرد حقیقت است (امکان شناخت) اما این حقیقت جنبه خصوصی و شخصی دارد (انکار امکان انتقال شناخت).

- طبق عقاید گریگاس، اگر هم بپذیریم که چیزهایی وجود دارند و برای انسان شناختنی هستند، این شناخت‌ها قابل انتقال و تعلیم به دیگری نخواهد بود (انکار امکان انتقال شناخت).

(فلسفه سال سوم، نخستین فلاسفه بزرگ، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۲۳۹-

(موسی اکبری)

سقراط با روشی معتدل و بیانی استوار و مطمئن انسان‌ها را به تأمل در نفس خویش دعوت می‌کرد تا در درون خود گوهر الهی عقل را کشف کنند و از آن عقل ربانی که جهان را روشن ساخته است، پرتو درخشانی هم در ضمیر خویش مشاهده کنند؛ یعنی همان قوه تعقل که به مدد آن، هم معرفت یقینی را می‌توان به دست آورد و هم فضایل اخلاقی را می‌توان کسب کرد.

(فلسفه سال سوم، نخستین فلاسفه بزرگ، صفحه ۲۶)

۲۴۰-

(الله فطری)

در مکتب مارکسیسم، انسان مانند یک قطعه موم فرض شده است که خودش نمی‌تواند به خودش شکل بدهد و در دست شرایط اقتصادی و اجتماعی زمانه خود شکل می‌گیرد. در مقابل این طرز فکر فیلسوفان دیگری هستند که معتقدند انسان با روح غیرمادی می‌تواند با ارزیابی اندیشه‌ها و ارزش‌ها برای خود فرهنگ خاصی را انتخاب کند.

(فلسفه سال سوم، معنا و قلمرو فلسفه، صفحه ۱۰)

روان‌شناسی

۲۴۱-

(مریم امیری)

موضوع علم روان‌شناسی: مطالعه علمی رفتار و فرایندهای روانی. در این جا منظور از رفتار، کلیه حرکات، اعمال و رفتارهای قابل مشاهده مستقیم و غیرمستقیم است و فرایندهای روانی شامل کلیه اعمال روانی می‌باشد.

(روان‌شناسی، کلیات، صفحه‌های ۳ و ۸)

۲۴۲-

(پروانه کریمی)

محقق برای آن که تأثیر یک متغیر (مستقل) به متغیر دیگر (وابسته) را بررسی کند، باید سایر متغیرهای تأثیرگذار را شناسایی و تأثیر آن‌ها را به حداقل برساند، به این فرایند کنترل می‌گویند.

(روان‌شناسی، کلیات، صفحه ۶)

۲۴۳-

(پروانه کریمی)

کارل راجرز از روان‌شناسان انسان‌گرا مشاوره-محور را مطرح کرد. بیزاری درمانی از روش‌های درمان در رفتاردرمانی است که اصولاً برای درمان اعتیاد یا سایر رفتارهای ناخواسته مورد استفاده قرار می‌گیرد. در پس‌خوراندن‌زیستی که از روش‌های مربوط به رفتارگرایی است به افراد آموزش داده می‌شود که فرایندهای جسمانی خودکار خود را کنترل کنند.

(روان‌شناسی، کلیات، صفحه‌های ۱۳ و ۱۶)

۲۴۴-

(آفرین ساپری)

اندام‌ها و اجزای بدن در مرحله «روانی» مشخص می‌شود. در مرحله «جنینی»، سیستم عصبی مرکزی و ماهیچه‌ها و استخوان‌ها رشد سریعی دارند.

بین ۶ تا ۷ ماهگی (مرحله جنینی) جنین به حدی از رشد رسیده است که می‌تواند خارج از رحم زنده بماند.

(روان‌شناسی، رشد، صفحه ۴۱)

۲۴۵-

(بهاره اکبری)

در ویژگی کل‌گرایی، متخصصان، رشد را به جنبه‌های مختلفی تقسیم‌بندی و آن را مطالعه می‌کنند. انعطاف‌پذیری به معنای ظرفیت انسان برای تغییر در مقابل تجربیات مثبت یا منفی زندگی است.

(روان‌شناسی، رشد، صفحه ۳۶)

۲۴۶-

(پروانه کریمی)

مازلو نیازهای انسان را به صورت سلسله‌مراتب طبقه‌بندی کرد و معتقد بود نیازهای سطوح پایین‌تر باید تا حدودی ارضا شوند تا نیازهای بالاتر، نزد فرد با اهمیت گردند.

نیازهای فیزیولوژیک ← نیاز به امنیت ← نیاز به تعلق و دوست داشتن ← نیاز به احترام و عزت نفس ← نیاز به خودشکوفایی

(روان‌شناسی، کلیات، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۲۴۷-

(آفرین ساپری)

در ویژگی «شکست‌ناپذیری» نوجوان به غلط، خود را در حاشیه‌ای امن قرار می‌دهد و در ویژگی «قهرمان‌سازی» برای خود تماشاگران یا شنوندگان فرضی تصور می‌کند و از تشویق تخیلی آن‌ها به وجد می‌آید.

هر دوی این ویژگی‌ها از خطرات ویژگی «تفکر درباره خود» می‌باشند.

(روان‌شناسی، رشد، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۲۴۸-

(آرزو مهموری)

در دوره قبل از قراردادی استدلال اخلاقی بر مبنای منفعت شخصی صورت می‌گیرد و رفتار اخلاقی از تشویق و جایزه و اجتناب از تنبیه تأثیر می‌پذیرد. در نظر گرفتن استانداردهای رایج اجتماعی در دوره قراردادی مطرح است.

(روان‌شناسی، رشد، صفحه‌های ۶۱ و ۶۲)

۲۴۹-

(پروانه کریمی)

لوب پس‌سری در ادراکات بینایی و لوب پیشانی در برنامه‌ریزی حرکات نقش دارد.

مجموعه‌ای از آکسون‌ها (آکسون قسمتی از سلول عصبی است) به نام جسم پینه‌ای، ارتباط دو نیمکره مغز را برقرار می‌کنند.

لوب گیجگاهی در ادراکات بینایی پیشرفته (مثل ادراک صورت افراد) نیز نقش دارد.

(روان‌شناسی، فرایندهای شناختی، صفحه‌های ۷۹ و ۸۰)

۲۵۰-

(آفرین ساپری)

اطلاعاتی که مورد توجه واقع نمی‌شوند به نوعی در سیستم شناختی پردازش می‌شوند، هرچند که ممکن است ما به‌طور آگاهانه و هشیارانه از آن بی‌خبر باشیم، ولی ناهشیارانه به آن اطلاعات دسترسی داریم.

(روان‌شناسی، فرایندهای شناختی، صفحه ۸۴)